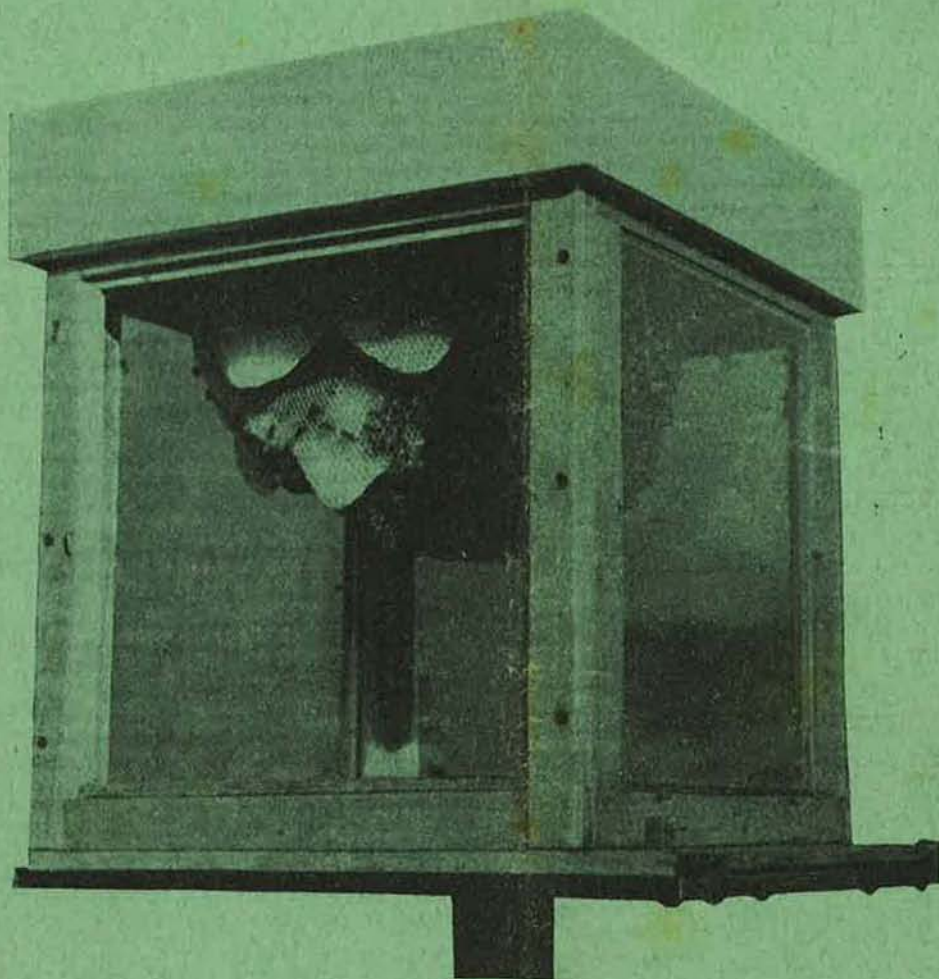

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

Een vitrine met een bijenvolk is een grote attractie voor de imker, zowel als voor de gasten op zijn stal. De raten worden gebouwd aan bovenlatjes van Simplex-ramen, die voorzien zijn van een strookje kunstraat. De hierboven afgebeelde vitrine met bijen heeft op de „Mijlpaal 1950” de aandacht getrokken van vele duizenden belangstellende en weetgierige bezoekers.

ADVERTENTIENTARIEF

per 1/1 pag. f 175.— per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.— per 1/16 pag. f 17.50
per 1/4 pag. f 50.— netto contant

Speurbijtes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

HOGERE PRIJZEN

betalen wij voor alle soorten prima honing.
Betaling direct na levering.

Aanbiedingen met opgaaf van hoeveelheid aan:

HONINGHANDEL HOLLAND N.V.
LOOSDUINSEWEG 775 - DEN HAAG

HONING

Te koop gevr. koolzaadhoning, fruit-paarde-bloemhoning en bloemenhoning tegen de hoogste dagprijzen. Opgave van kwantum en monster gevraagd.

Weer voorradig: Billy-berokers met lederen balg f 11.75

BIJENSTAND DE KOERSHOF
DIEPENVEEN, TELEFOON 337.

BESTELT UW BIJENVOLKEN BIJ SCHOTMAN!

Volken op 6 en 10 ramen. Wij kunnen leveren: 2de-hands sterke bijenkasten dubbelwandig, event. met broedkamer met tien uitgebouwde ramen. Ook 8-raams Tukkerkasten, compleet met BK, HK, moerrooster en raathoningbak voor f 25.—. Gevraagd aanbiedingen van honing, alleen met prijsopgave en monster.

MODEL-IMKERIJ DE HONIGH-HOF - HARFSEN
Telefoon 42, Harfsen.

Geeft aan

UW RODE KRUIS

INTEKENBIJET, uit te knippen en als drukwerk in open enveloppe te zenden aan:

Uitgeverij BORN te Assen

Ondergetekende wenst te ontvangen door bemiddeling van Boekhandel

te

..... ex. Prof. Dr. K. v. Frisch DE HONINGBU
à f 5.45 (Intekenprijs).

Naam:

Straat:

Woonplaats:

Handtekening

N.V. BIJENSTAND

„Mellona”

SANTPOORT

Een oud vertrouwd adres voor
**Bijenwoningen en gereedschappen
voor Bijenteelt**

Onze geïllustreerde prijscurant en
„Mellona-Nieuws” gratis en franco.

Wij zijn ook

DE GROOTSTE KOPERS
tegen

DE HOOGSTE PRIJZEN

à contant van uw Slingerhoning,
Droge Raat en Bijenwas.
Emballage beschikbaar.

N.V. BIJENSTAND „MELLONA”

v.h. J. DE MEZA - SANTPOORT
Telefoon nos. 8225—8610

**H. T. VAN DAM
BIJENPARK**

JUBBEGA Fr.

Telef. 103 Hoornsterzwaag
Postgiro No. 217250

Uit voorraad leverbaar **Herzog** Honingslingers,
3-raams en 4-raams. **Herzog** Dathe-pijpen.
Herzog draadroosters. **Herzog** honingzeven.
Herzog ontzegelmessen. **Herzog** gaatjestangen.
Herzog raampje-grepen enz. Thans weer ruime
voorraad honingbussen.

Wij leveren alles op het gebied der
bijenteelt uit grote voorraad en tegen
de laagst mogelijke prijzen. Verschil-
lende artikelen zijn in prijs verhoogd.
Kunstraat kost thans . . . f 6.50 per kg

Zend nu Uw was ter verwerking tot
kunstraat. Werkloon zuivere was tot
kunstraat nog f 1.— per kg

Wij vragen steeds zuivere Bijenwas en
Raatwas te koop tegen de hoogste prijs.

Vraagt onze nieuwe prijscurant. Hij wordt U
gratis en franco toegezonden, U bespaart er veel
geld mee. Wij zijn het voordeligst adres.

Voor Assen en Omstreken hebben we een depot
van onze artikelen bij de heer W. Folkers,
Roodeweg 30, Assen, waar U ook alles kunt
krijgen en was inleveren.

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.

Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Telef. 2863. Postrekening 27772

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A. v.
d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

Verschijnt de eerste Dinsdag van elke maand.

VOOR BEGINNERS

HET was een lieve lust te zien, hoe de bijen reageerden op de mooie dagen, toen nectar en stuifmeel plotseling in overvloed te verzamelen vielen. De broednesten groeiden zienderogen en in betrekkelijk korte tijd zullen de meeste, niet te kleine volken de zwermhoogte bereiken. Bij sommige volken zal het dit jaar in Mei nog tot zwermen gekomen zijn en kunnen we vooral in Juni en mogelijk ook nog in Juli zwermen verwachten.

Door de verlate bloeiperiode van de voorjaarsgewassen mogen we er wel op rekenen dat de zomerdracht op linde en klaver direct op de voorjaarsdracht zal volgen. De speling die we normaal meest hebben om de volken tegen zwermen te behandelen zal nu zeer beperkt zijn, vooral omdat het oogsten hopelijk ook nog een flinke tijd in beslag kan nemen. Koolzaadhoning dienen we in elk geval goed uit de raten te verwijderen.

Om van de zomerdracht zoveel mogelijk te profiteren en de volken zo sterk mogelijk te houden, zonder kans te hebben dat het zwermen teveel roet in het eten gooit, moeten we ingrijpen. Hiervoor houden we in het oog: zijn er zwermplannen in

het volk of niet. Een volk heeft zwermplannen als er dopjes zijn belegd. Heeft een volk die directe zwermtekens, dan kunnen we tevens waarnemen, dat een groot deel van het volk in de kast of korf rondhangt en niet meer aan de verzorging van het broed deelneemt en evenmin op gewin uittrekt. Deze onactieve bijen zijn dermate onder invloed van de zwermzin, dat alleen het zwermen zelf hen over het dode punt kan heenhelpen.

In dat geval doen we ook het beste de eerste zwerm te laten afkomen en als we niet willen vermeerderen, plaatsen we die zwerm onder het afgezwermde deel, gescheiden door een separator. We vergroten in dit geval de zwerm nog met de aanwezige vliegbijen, zodat in geval van dracht hier nog een honingzolder tussen geplaatst kan worden. Als dan voorts boven een jonge moeder uitloopt en we de andere doppen uitgebroken hebben, kunnen we na de bevruchting de oude moeder onder verwijderen en beide delen verenigen, eventueel door luchtgeven via de separator of door tussenlegging van een krant.

Zijn er nog geen zwermplannen aanwezig, dan nemen we de raat met de koningin uit het volk en hangen deze in een broedkamer. Vullen we de overige ruimte aan met lege ramen of kunstraat en zetten het geheel op de oude plaats, dan krijgt de koningin alle vliegbijen. Plaatsen we bovendien het kaalgevlogen deel weer boven, dan hebben we weer verder dezelfde gang als boven. Werken we zonder separator, dan zetten we de bovenste bak niet op de onderste doch er naast, b.v. rechts van de oude standplaats. Na ongeveer 14 dagen, als de doppen rijp worden, plaatsen we de rechts geplaatste kast nu aan de linkerkant. De vliegbijen ervan komen nu weer bij de oude moeder en het verplaatste deel is nu dermate kaal gevlogen, dat het na het uitlopen van de eerste dop de rest zelf afbijt, zodat we niet behoeven in te grijpen. Tenslotte kunnen we weer verenigen na de bevruchting, wat gemakkelijker kan, omdat we de oorspronkelijke delen naast elkaar hebben gehouden. Bij deze gang van zaken moeten we te voren op de ruimte bedacht zijn. Vooral als we met sterke volken te doen hebben is dit een bruikbare manier.

Hebben we moeite de moeder te vinden, dan kan men ook te werk gaan op

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Onze Algemeen Voorzitter, de heer Mr L. R. J. ridder van Rappard, benoemd tot Officier in de orde van Oranje Nassau.

Met vreugde delen wij onze leden mede dat het H. M. de Koningin heeft behaagd, onze Algemeen Voorzitter te benoemen tot Officier in de orde van Oranje Nassau. Wij wensen hem daarmee van harte geluk en we hopen, dat hij deze hoge onderscheiding nog lange jaren zal mogen dragen.

De bijenteelt is zakelijker geworden; er is niet meer zoveel romantiek in te vinden en er valt minder bij te beleven dan vroeger het geval was. Misschien is dit een van de oorzaken waardoor haar populariteit zich in dalende lijn beweegt.

Ik herinner me nog hoe vroeger de bijen naar de heidevelden gebracht werden. Dat ging wel heel anders dan tegenwoordig, al zal er misschien hier of daar nog wel eens op de oude manier gereisd worden. Toen reisde men zeer laat in de avond of des nachts; de bijen moesten bij het krieken van de dag op de plaats van bestemming zijn aangekomen en zodra het zonnetje ging schijnen ook kunnen uitvliegen. Het spreekt daarom vanzelf dat bij vervoer per paard en wagen de hele nacht gereden moest worden, als men bovendien bedenkt dat de reis meestal zeer ver was.

Des avonds werden de volken reisvaardig gemaakt en bij het invallen van de duisternis opgeladen, waarna men op mars ging. Dat moest aanvankelijk stapvoets geschieden; een ogenblik later werd weer halt gehouden en de lading geïnspecteerd. Er mocht eens een volk zijn warmgelopen! Was dit het geval, dan werd de korfdoek losgemaakt en gewacht tot het volk weer naar binnen gekropen was. Daarna werd het met koud water, zonder welk geen imker op reis durfde gaan, besprenkeld en de tocht weer voortgezet.

Van een van die heidereizen zal ik hier wat vertellen. Meestal, ik denk wel altijd, was het een vrolijke boel. Het reizen bij nacht was op zichzelf al iets bijzonders en bovendien waren er steeds vele imkers bij tegenwoordig, want men moest al een groot imker zijn om alleen op reis te gaan. Onder, soms wel wat te luidruchtige, scherts liep men naast de wagen, nu er eens

achter, dan er weer voor. Er werd gesproken over de kansen op de heide en vooral over het weer. Zou het goed blijven of zou het, zoals meestal in Augustus, weer een echte regenmaand worden? Onder dergelijk gekout schoot de reis flink op en toen het in het Oosten al begon te dagen, kwam men een groep boerenarbeiders tegen, die, als steeds, ook vroeg bij de hand waren. Ze kregen dadelijk de wagen met bijen in het oog en er werden over en weer grapjes gewisseld. Deze hadden weinig om het lijf en waren bij het kinderachtige af. Een van de imkers vroeg of het mooi weer zou blijven. „Ja”, antwoordde een arbeider, „daar kun je van op-aan, want zolang ik m'n pet op heb, blijft mijn haar droog”. „Als dat zo is”, antwoordde de vragensteller, „doe me dan een genoegen en houd 'm veertien dagen op, dan krijg je een lekkere, pot honing van me!” Onder luid gelach nam men afscheid.

Tegenwoordig is deze „romantiek” verre te zoeken. De auto komt voor, soms moeten de vlieggaten nog worden gesloten, de kasten of korven worden opgeladen, een paar man neemt plaats in de cabine, de auto stuift weg en voor dat men er erg in heeft, is men reeds ter plaatse. De stemming blijft gewoonlijk wel goed, maar de reis is in de regel te kort om er grapjes bij te maken en... ongelukjes komen ook niet zoveel meer voor. Want hoe trots de imkers er ook op zijn met hun volken goed en wel op de plaats van bestemming aan te komen, als de voerman op een kast gaat zitten en tenslotte door het dak zakt of als de bijen hem om de oren vliegen, omdat een slordig imker naliet een doek stevig te bevestigen, toch droegen dergelijke intermezzi er veel toe bij om de stemming te verhogen.

JAN VAN VELDZICHT.

de volgende wijze. We zetten naast of achter het te behandelen volk een lege kast. In de lege broedruimte hangen we een paar raampjes met kunstraat, eventueel zetten we nog een lege honingkamer hierboven en kloppen of vegen nu alle raampjes van het zwermrijpe volk boven de nieuwe kast af. De kale raampjes hangen we in dezelfde volgorde zolang in een andere broedkamer. Zijn alle bijen nu in de nieuwe kast, ook de achtergebleven bijen uit de oude kast, dan hangen we de afgeklopte of geveegde raampjes weer terug in de oude kast, waar tenslotte de vliegbijen zich weer verzamelen en het broed verzorgen. De kast met moer en jonge bijen zetten we op een nieuwe standplaats of boven de oude kast, gescheiden door een separator. Onder worden doppen opgetrokken en we moeten wel degelijk achtgeven tot we horen tuten om de rest aan doppen weg te nemen. We kunnen aan de aanwezige doppen, welke we bij de behandeling aantreffen, wel ongeveer taxeren, wanneer we moeten opletten.

De moer met jonge bijen kunnen we op kunstraat alleen laten, eventueel met een paar uitgebouwde raampjes er bij. We moeten de eerste tijd echter voeren. Het hangt vooral van het weer af, of het aantal vliegbijen in meer of minder grote getale terug vliegt, hoe warmer, hoe meer.

Bij korfvolken behoeven we het zwermen evenmin af te wachten. Zwermrijp of niet, jagen kunnen we de bijen steeds. De te behandelen korf nemen we op een mooie warme dag uit de rij, en zetten zolang een lege korf op de lege plaats, om de vliegbijen rustig te houden. Hebben we de moer en de meeste bijen eenmaal in de jaagkieps, dan kunnen we twee kanten uit.

1. Doet de koningin met een deel van de gejaagde bijen in een korf met voorbouw en zet deze op de oude plaats, zodat ook de vliegbijen zich hierbij voegen. De rest schudden we weer in de oude korf.
2. Alle gejaagde bijen met de moer op een nieuwe plaats en de oude, met broed en voorraad gevulde korf, op de oorspronkelijke standplaats. Na verloop van tijd zullen hier doppen uitlopen, afhankelijk van al of niet aanwezig zijn van zwermplannen. Zo spoedig we horen tuten, passen we het botsen toe, als we het zwermen verder willen voorkomen, of eerst dan, nadat een zwerm is afgekomen. Een gejaagd volk zonder voorraad voeren we natuurlijk de eerste tijd.

In het algemeen moeten we zwermen goed verzorgen. Oude moerszwermen gaan spoedig er toe over om darrewerk aan te zetten. Voeren we zo'n zwerm echter regelmatig, dan hebben we spoedig een flinke hoeveelheid fijnwerk en dit komt de sterkte van het volk ten goede. Eind Juni moeten we de grondslag leggen voor de heidedracht. Uiterlijk de laatste week van Juni beginnen we op plaatsen waar dan geen gewin is de volken te voeren, om de broedaanzet te bevorderen. We gaan hiermede door, maar moeten er wel voor waken, dat de opslag zo gering mogelijk wordt. Vooral in de heidestrecken en waar veel zwermen zijn opgezet, moeten we zorgen de sterkte van de volken op te voeren tot ze tegen de heidebloei over een groot leger vliegbijen beschikken. Onder deze omstandigheden zal een matige heidedracht zodanig kunnen worden uitgebuit, dat zulke volken een groot overschot aan heidehoning leveren.

Korfimkers, vergeet dit voeren niet, neemt de moeite en het zal worden beloond.

A.

DE NEDERLANDSE BIJENWEIDE (VII)

Het is opvallend, dat onder de grote familie der roosachtigen zulke goede drachtplanten voorkomen. Ons groot en klein fruit zijn hiervan sprekende voorbeelden. Wat het klein fruit betreft, leveren o.a. de frambozen (4—1) een zeer goede nectar-dracht, terwijl zij bovendien een belangrijke en kostbare oogst kunnen geven, eventueel voor de verkoop, maar altijd voor eigen gezin. Men heeft er n.l. geen grote oppervlakte grond voor nodig.

Wel is het echter noodzakelijk, dat men de teelt goed verzorgt. Het tegendeel is echter dikwijls het geval. Vaak ziet men een bed frambozen, dat op een wildernis gelijk. Alle zorg ontbreekt er aan en er wordt b.v. nimmer in gesnoeid. De frambozen worden dan een ergernis en geven onder dergelijke omstandigheden een geringe opbrengst.

De Framboos

De framboos behoort tot het geslacht *Rubus*. De bloemen dragen kleine, witte kroonblaadjes, terwijl de stampers geplaatst zijn op een kegelvormige verhevenheid van de bloembodem. Wat de vruchtvorming betreft, wijkt de framboos af van roos en aardbei en andere roosachtigen. De bloembodem blijft droog en elk vruchtbeginseltje ontwikkelt zich tot een klein sappig vruchtje. Al die vruchtjes liggen tegen elkaar en vormen samen één geheel, dat om de spitse

bloembodem heen is gegroeid en daarvan gemakkelijk los gaat. Ieder vruchtje op zichzelf is een steenvrucht, evenals de afzonderlijke kers, pruim, etc.

Men plant frambozen in het voor- of najaar op rijen, die ruim een meter uit elkaar liggen. Na het uitplanten worden de jonge scheuten ingesneden tot ± 25 cm boven de grond. Legt men in het voorjaar een nieuw bed aan, dan krijgt men datzelfde jaar geen vruchten. Doet men het echter in het najaar, dan kan men het volgende jaar een oogst verwachten.

De afgesneden stengels vormen nieuwe grondscheuten, die wel 1.50—2.00 meter hoog kunnen worden. Deze worden met wilgenteen of touw aan ijzerdraad gebonden. Dit ijzerdraad wordt vastgemaakt aan stevige palen en op afstanden van ± 50 cm boven elkaar langs de rijen getrokken. Ook kan men frambozen aan pollen kweken. Van elke pol worden dan 4 of 5 scheuten aan een stok gebonden.

Soms buigt men de twijgen ook over draden, die op enige afstand van de pollen, horizontaal gespannen worden. De opbrengst is dan wat groter, doch men heeft ook meer grond nodig.

In het najaar wordt al het oude hout kort bij de grond afgesnoeid. Van het jonge hout laat men op elke pol 3 à 4 scheuten staan. Deze dragen het volgende jaar vrucht. De open plaatsen kan men iedere herfst met jonge scheuten, die elders te veel staan, aanvullen.

Aan de snoei en de uitdunning moet terdege de hand worden gehouden. Ook moet men ieder najaar de tussen de rijen liggende paden spitten en het onkruid verwijderen, terwijl men de bemesting vooral niet mag vergeten.

Verzorgt men op deze wijze de frambozen, dan zal men er veel plezier van ondervinden en zullen de bijen af en aan zoemen, om de rijkvloeiende nectar te verzamelen. Bovendien zullen zij veel bijdragen tot een goede bestuiving.

Voor de aanplanting van frambozen moet men zorg dragen, dat men gezond plantmateriaal ontvangt. Het moet vooral vrij zijn van virusziekten. Het is ook goed, dat men af en toe weer nieuwe planten neemt en dat men het frambozenbed op een andere plek in de tuin aanlegt. Dit moet zeker om de 5 à 6 jaar geschieden.

Veel last ondervindt men dikwijls van de z.g. Frambozenkevertjes (*Byturus tomentosus* en *Byturus fumatus*). Het „wormpje”, dat de huisvrouw in de frambozen vindt, is de larve. Heel veel van deze larven verlaten de vruchten reeds voor de pluktijd, om te verpoppen. Uit een pop komt in het voorjaar weer een kevertje, dat bij mooi weer tussen de struiken vliegt. Het vreet een klein gaatje in de bloemknop en verniet het inwendige hiervan. Ook de meeldraden en vruchtbeginsels van de reeds geopende bloemen worden aangetast.

De eitjes worden gelegd aan de voet der vruchtbeginsels. Hieruit komen dan weer de larven, die we in de frambozen aantreffen.

Aangeraden wordt, de struiken met D.D.T.-middelen te bespuiten of te bestuiven. Dit dient ongeveer 10 dagen na het begin van de bloei te geschieden, dus op een gevaarlijk tijdstip voor de bijen. Men dient het dus **uitsluitend des avonds** te doen of men moet de bijen tijdelijk opsluiten. Zeer bekende frambozensoorten zijn: St. Walfried, die in 1926 door Dr Ir I. Rietsema werd gewonnen; de hooggroeiende, grote en smakelijke framboos Preussen en Taylor, die grote donkerrode vruchten dragen.

Vriezenveen.

J. B. M. v. d. BELT

Frambozenkevertje

Koninginnekeweek-kwesties (VIII)

Bewerking van het keuzebroed (Miller, Alley) - Een combinatie van regeling van het zwermen en koninginneteelt

De vraag, die wij ons nu stellen, luidt: „Hoe wordt het broed van de keuzemoer (edelkoningin, zeggen de Zwitsers) voor de teelt geschikt gemaakt?” Allereerst is het in de meeste gevallen nodig, dat wij kunnen beschikken over een raat met een flink aantal larven van 24 tot 36 uur oud, de juiste leeftijd voor de koninginneteelt. De raat, waarin zich deze larfjes bevinden, moet een pas gebouwde blanke raat zijn. Die laat zich gemakkelijk bewerken. Een taai, bruine raat kunnen we moeilijk snijden en kerven.

Hoe komen we nu aan zo'n raat met larfjes? Wel, we hangen een dag of vijf voordat we de raat met larfjes moeten gebruiken, een kunstraat midden in het broednest van het keuzevolk en als er geen dracht is, voeren we dit volk. Het zal de kunstraat spoedig uitbouwen en met eitjes beleggen. Als het weer minder gunstig is of als het keuzevolk klein is, kunnen we beter een pas gebouwde raat, zonder eitjes, van een ander volk nemen. Na een dag of vijf gaan we even nakijken of alles naar wens gegaan is en of de teeltraat inderdaad veel larfjes van de juiste leeftijd bevat. Voor de teelt geschikte larfjes zijn iets kleiner dan slazaad.

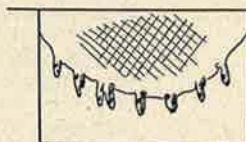
Nu gaan we dit keuzebroed bewerken. Die bewerking is nodig om de bijen het bouwen van de koninginnecellen te vergemakkelijken en om het de imker gemakkelijk te maken om deze cellen uit te snijden. We beginnen met de eenvoudigste bewerking, die van Miller, die boog- of kartelsnede genoemd wordt. Met een zeer scherp mesje wordt de raat boog- of kartelvormig afgesneden, zo, dat op het snijvlak een groot aantal teeltlarfjes bloot komt te liggen. De cellen, waarin die larfjes liggen, kunnen door de bijen worden uitgebouwd tot koninginnecellen. Wil men het erg mooi doen, dan zorgt men er voor dat aan weerszijden van elke cel

met een larfje drie lege cellen komen. De koninginnecellen komen dan niet te dicht bij elkaar, zodat we ze gemakkelijk kunnen uitsnijden. De overvloedige larfjes worden met een luciferhoutje of met een potlood vernietigd.

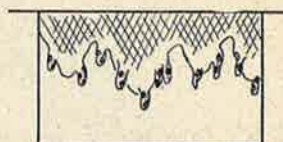
Als de raat zo bewerkt is, is deze klaar om in het kweekvolk gehangen te worden.

Als we een raat met keuzelarven gaan behandelen, moeten we rekening houden met de temperatuur. Deze moet ongeveer 75 tot 85° F. zijn. De larven mogen niet te veel afkoelen, maar we mogen de raat ook niet in de felle zonneschijn bewerken: de larfjes drogen dan snel uit en ze worden bovendien te warm. Het beste kunnen we dit werk binnenshuis doen.

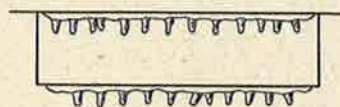
Het zal duidelijk zijn, dat voor de methode van Miller een goed gedraad raam uit den boze is. Liefst gebruiken

MILLER

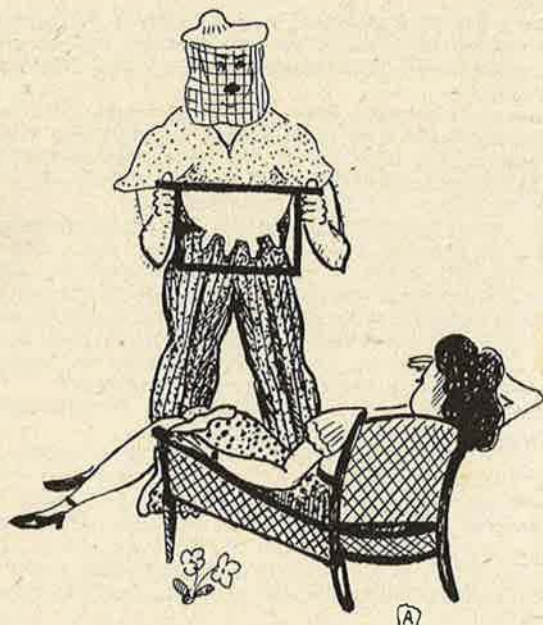

RAATSTROOK INKORTEN.

ALLEY

De imker, die zijn vrouw trots een geslaagde boogsnede toont....

Heee, melk je daar nu de honing uit?

we een raam zonder draden. Ook is het niet nodig een vol vel kunstraat te gebruiken. Een strook van 10 cm breed is al groot genoeg.

De methode van Miller is voor de kleine imker en voor de beginnening in de koninginneteelt wel de beste; onder normale omstandigheden zijn de uitkomsten altijd goed.

Nu een methode die ook goede resultaten geeft en die geschikt is om een groter aantal koninginnen te kweken. De reeds meer genoemde Alley is de ontwerper van deze methode.

We gaan weer uit van een jonge raat met geschikte larfjes. Deze wordt vlak op een tafel gelegd en met een scherp mesje, dat we iets verwarmen, snijden we uit de raat enige smalle stroken. We doen dat zo, dat één rij cellen onbeschadigd blijft.

Met hetzelfde verwarmde mesje (het mag vooral niet te heet zijn!) worden deze stroken horizontaal tot op de halve diepte van de cellen afgesneden. Daarna gaan we van elke drie larven er twee vernietigen, zodat we tussen twee larven steeds twee lege cellen hebben.

Nu nemen we een leeg honingkammeraampje en we gieten met een lepeltje wat gesmolten was langs de onderzijde van de bovenlat en van de onderlat. In deze vloeibare was drukken we de stroken raat die we hebben klaargemaakt. Straks komt het gewicht van vele

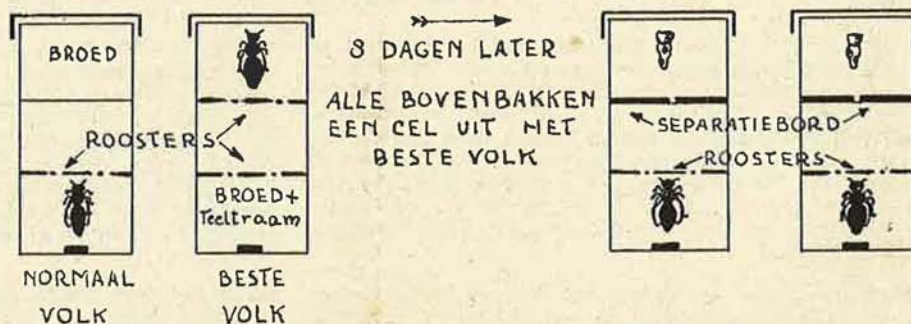
bijen aan deze stroken te hangen. Het is dus nodig ze goed vast te lijmen. De aldus klaar gemaakte ramen komen in het kweekvolk en als alles goed gaat, zullen ze een oogst van prachtige en gemakkelijk uit te snijden koninginncellen opleveren.

Bij het verschijnen van dit artikel is de tijd voor de koninginncelteelting aangebroken. Daarom wil ik u nog vlug even een methode beschrijven, waarbij wij koninginncelteelting en regeling van het zwermen combineren.

Een normaal volk heeft voor zijn voorjaarsontwikkeling aan één broedkamer niet genoeg. Daarom plaatsen we in de loop van de maand Mei een tweede broedkamer op ons volk, maar we leggen er geen rooster tussen. Als de bijen deze broedbak goed in gebruik hebben genomen gaan we ze van plaats verwisselen: de bovenste bak komt nu onder. Dit werkt zwermvertraging.

Begin Juni zal het gewoonlijk tijd worden verder in te grijpen. Wij gaan dan demareren of omhangen, zoals we dat in het vorige artikel hebben beschreven. Zijn er meer dan elf ramen broed, wat vaak voorkomt, dan maken we van de overtollige ramen een afleggetje of we versterken er achterblijvers mee of we hangen ze in een derde broedkamer, die we tussen twee andere plaatsen en die dus als honingkamer dienst gaat doen. Nu hebben we op onze stand één uitblinker, waarvan we willen voorttellen. Deze uitblinker behandelen we precies andersom. Hier hangen we zo veel mogelijk broed in; de onderste bak en de moer komen boven de tussengeplaatste honingkamer met de rest van het broed. Na 24 uur bewerken we een geschikte raat van dit volk volgens de methode van Miller of van Alley. Deze raat komt in de onderste bak te hangen, waarin zich een sterk moerloos volk bevindt.

Zwermverhinderling + Koninginneteelt

Als we alle volken gelijk behandeld hebben, is de rest heel eenvoudig. Na 8 dagen gaan we de bovenste bak van de omgehangen volken nazien op doppen en die worden allemaal weggenomen.

Het averechts behandelde keuzevolk zal onder een fraaie serie doppen hebben gebouwd. Voor elk gedemareerd volk snijden we voorzichtig een cel uit. We brengen deze in de bovenvakken van de gedemareerde volken en onder deze bovenbakken leggen we een separator met vlieggat.

Het keuzevolk, dat als kweekvolk heeft gediend, gaan we ook in orde maken. De bovenbak met de keuzemoer plaatsen we op de bodemplank. Op deze bak komt een rooster, daarop een honingkamer en op de honingkamer een separator. Boven de separator komt de kweekafdeling, waarin we één dop hebben laten staan. Na drie weken kunnen we in al onze bovenbakken een jonge, leggende dochter van de keuzemoer hebben.

Dan kunnen we verschillende dingen doen, al naar gelang we willen uitbreiden of niet. Meestal zal men de oude moeren (behalve de keuzemoer) doden en de volken weer verenigen. Zij zullen voor de heide in prima conditie zijn.

APIARUS

Boekbespreking

Dr. E. Pfeiffer: De Vruchtbaarheid der Aarde, haar behoud en haar vernieuwing. Tweede druk. Ing. f 6,90, geb. f 8,50. A. E. Kluwer, Deventer 1951.

Dit boek is een pleitrede voor de biologisch-dynamische landbouwmethode. Voor de imker is het een prettig boek: het verplaatst hem naar een wereld, waarin de boeren en tuinders niet met gasmaskers voor hun gelaat en gehuld in gasdichte pakken de natuur met bijkans duizend vergiften te lijf gaan, doch waarin de boeren „vrienden van de bodem” zijn, die hun werk trachten te doen volgens een „alles omvattend inzicht in het organisme der aarde als één in zichzelf besloten levend geheel.”

Bemesting is niet het toedienen van voedsel aan planten, doch het voeden van de bodem, die een gezond levensmilieu moet vormen voor de wortels der planten. En wat biologisch juist is, levert ook economisch het meeste voordeel op. Biologisch juist is bijvoorbeeld in het algemeen organische bemesting, alweer een standpunt, dat het hart van de imker verheugt.

Het boek is niet alleen bestemd voor vaklieden doch vooral ook voor leken. Het is populair geschreven en boeiend als een roman.

Het geeft ons enig inzicht in een tegenstelling, die ook in ons land bestaat tussen de officiële landbouwwetenschap aan de ene zijde en aan de andere zijde een „verontruste stroming” in die wetenschap, die zich

de vraag stelt of land- en tuinbouw met bemesting en ziektebestrijding wel op de goede weg zijn.

Wij zijn onvoldoende deskundig om een oordeel te vellen. Doch het bloed kruipt waar het niet gaan kan en de stem van ons imkershart — dat op het ogenblik waarop we dit schrijven vervuld is van zorgen om de gevaren, die onze bijen bij fruit en koolzaad bedreigen — zou met warmte spreken over de opvattingen van de vrienden van de bodem... als het spreken mocht. De herdruk van het boek is verzorgd door Mevrouw Casparé, een bekende figuur in imkerskringen. Menig-een zal zich nog de bloeiende voordracht herinneren die zij op de Imkersdag te Den Haag voor ons hield.

G.

IMKERSDAG RAALTE Zaterdag 18 Augustus

De organisatiecommissie deelt ons mede, dat de deelnameprijs f 5.— per persoon zal bedragen. Afdelingen, die de rondrit met eigen autobus maken, betalen f 4.— per persoon. De regeling van de aanmelding, gironummer programma enz. worden in het Julinummer bekend gemaakt. Aan de hand van bovenstaande gegevens kunnen de afdelingen echter reeds hun voorbereidingen treffen.

Zo maar EEN PRAATJE

Iedere imker die goed waarneemt, is wel eens in de gelegenheid om bijzondere dingen bij zijn bijen waar te nemen. Meestal wordt daar dan met bevriende imkers wel eens over gepraat, maar verdere openbaarheid krijgen dergelijke waarnemingen gewoonlijk niet, terwijl ze soms toch misschien wel de moeite waard zouden zijn. Een paar van deze waarnemingen wilde ik nu beschrijven, waarbij ik natuurlijk benieuwd ben of collega's ook wel eens dergelijke waarnemingen hebben gedaan.

Het eerste betrof het geven van een nieuwe koningin in de winter, terwijl de rijp nog lag in de schaduw achter de kasten. Bij het opvoeren van mijn volken in het najaar van '48 was er één bij, dat zich wat vreemd gedroeg en nogal „loperig” was. Daar ik de zaak niet vertrouwde en moerloosheid vreesde, controleerde ik het begin October, waarbij bleek dat er doppen waren aangezet, maar ook weer afgebeten. Er was open en gesloten broed en er waren eitjes, zodat ik de zaak wel vreemd vond, maar toch geen reden zag tot ingrijpen. Verder in 't najaar merkte ik niets bijzonders meer, maar bij de reinigingsvlucht, die op een van de laatste dagen in Januari plaats vond, vlogen er bij dit volk darren, die mij abnormaal klein leken, bovendien waren er bij met beschadigde vleugels en ook een enkele dode darrenpop lag op de vliegplank. Het was dus wel zeker dat dit volk een darrenbroedige moer had. Veel te verliezen leek er niet, zodat ik het volk maar open maakte, waarbij bleek dat op een der raten een plek bultbroed voorkwam, ongeveer zo groot als de palm van mijn hand. 's Avonds werd overleg gepleegd met een bevriend imker, die een heel klein volkje in een korf had vrijwel zonder voedsel en dat zeker het voorjaar niet zou hebben gehaald, of anders toch zo in ontwikkeling zou zijn achtergebleven, dat het dat jaar niets meer zou worden. Besloten werd om bij gunstig weer dit volkje de dag erop te verenigen met het darrenbroedige volk. Deze vereniging vond ook inderdaad de volgende dag plaats, nadat de darrenbroedige moer was uitgevangen. Zonder enige verdere voorzorg werd dit volkje, na eerst in een zwermkieps gestoten te zijn, boven op het kastvolk gegooid, nadat eerst op de raten een paar latjes waren gelegd. Meteen de dekkleedjes er over en verder maar afwachten. Bij de voorjaarsinspectie had dit volk een mooi broednest en het ontwikkelde zich verder voorspoedig. De oorzaak van de darrenbroedigheid blijft natuurlijk een mysterie, ik wist toen nog niet dat ik deze moer voor onderzoek had kunnen opsturen naar het zoölogisch instituut. Waarschijnlijk heeft er echter in October nog een stille moerwisseling plaats gevonden en is de jonge moer niet meer bevrucht geworden. In het licht van hetgeen Brother Adam geschreven heeft over het invoeren van moeren, zou het natuurlijk interessant zijn om te weten of de ingevoerde moer aan de leg was, doch ik kan dit helaas niet met zekerheid zeggen, maar ik vermoed van niet. Het invoeren van een nieuwe moer in Januari zal in deze streken wel een unicum zijn.

Minder zeldzaam maar toch zeker geen alledaagse gebeurtenis is het volgende.

Op 15 Mei '50 kwam de voorzwerm af van een van mijn volken; deze werd geschept en de moer werd uitgevangen om de zwerm terug te laten vliegen. Tot mijn grote verbazing zat deze zwerm 's avonds nog rustig in de zwermkieps, het was toen al te donker geworden om te zoeken naar een eventuele tweede moer, die echter wel zeker aanwezig moest zijn. Een deel van de zwerm werd gebruikt om een paar 6-raams kastjes, waarin ik moeren kweekte, wat te versterken, de rest liet ik terug lopen op de kast waar hij vanaf gekomen was. Enige dagen later controleerde ik de 6-raams kastjes en een ervan bleek een moer te hebben, die volop aan

de leg was. Het volk, waar de zwerm vanaf gekomen was, had ik in het najaar volgens de „krantenmethode” verenigd met een 6-raams reservevolkje, zonder van te voren een van de moeren op te zoeken, en had tot aan de voorjaars schoonmaak op 2 broedkamers overwinterd. Ik heb zo de idee dat het voorkomen van 2 moeren in één volk wel eens minder zeldzaam zou kunnen zijn dan over het algemeen wordt aangenomen en zou gaarne van anderen gelijksoortige waarnemingen willen horen.

Nu ik het toch over koninginnen heb, moeten me nog een paar dingen van het hart. Er wordt de laatste tijd in het Groentje nogal eens een keer geschreven over koninginnetelt en veredeling van het bijenras, wel een teken dat zo langzamerhand het belang van betere bijen tot ons begint door te dringen.

Veel is daarbij geschreven over de controversen importeren of selecteren, en ik wil in deze geen standpunt innemen. Alleen dit: waarom niet het een doen en het andere niet laten. In ons land leven toch ook verschillende vee- en paardenrassen vriendschappelijk naast elkaar voort, en in verband met kunstmatige inseminatieproeven kon het wel eens van belang zijn wanneer we konden beschikken over een goed geselecteerde stam van ons landras, waarbij dan natuurlijk wel zeer streng gelet moet worden op een eenheid van type, welke overerfbaar moet zijn. Of we hier over een dergelijke stam beschikken weet ik niet, maar het moet zeker mogelijk geacht worden, om een dergelijke stam op te bouwen, waarvoor echter wel veel werk nodig zal zijn.

Laten we echter trachten om bij schrijverij over dit onderwerp objectief te blijven en niet onder invloed te komen van gevoelsargumenten, want dit gebeurt nog maar al te vaak. Als voorbeeld hiervan wil ik aanhalen het ingezonden stuk van Dr. J. W. Schotman „Welke bij”, in het Augustusnummer van de 52e jaargang. Hierin onderschrijft Dr. Schotman de mening van Wigersma „dat wij geen Hollandse bij hebben” en even later citeert hij een schrijven van Dr. Eva Crane, waarmee hij het kennelijk eens is. In dit schrijven wordt gesproken over het al dan niet invoeren van „Strains” (door Schotman niet geheel juist vertaald door „ras”) alsof de Nederlandse bijen een zekere „strain” zouden vormen. Hoe is dit te verenigen met de opinie dat „wij geen Hollandse bij hebben?” Bovendien is de Engelse bij evenzeer gekruist met Italianen, Krainers etc. als onze Nederlandse bij en ik geloof dat de gemiddelde bij in Engeland niet of zeer weinig verschilt van de gemiddelde bij in Nederland en als er al een verschil bestaat, dan is dit alleen een gevolg van het feit dat de bijenhouderij in Engeland op een wat hoger peil staat dan hier, ten gevolge waarvan mogelijkerwijze door een selectie de bastaarden met ongewenste eigenschappen meer worden vernietigd dan hier. Dat dit echter inderdaad zo is, geloof ik nog niet. In ieder geval heb ik in Engeland bijen meegemaakt die, wat steeklustigheid betreft, alles overtroffen wat ik tot nu toe hier heb ondervonden, terwijl het broednest van mijn eigen ordinaire ongeselecteerde bijen geen kwaad figuur slaat bij hetgeen daar voorkomt.

Nogmaals ik wil geen enkel standpunt innemen voor of tegen welk bijenras dan ook, ik wil er alleen maar op wijzen dat we objectief moeten trachten te blijven en vermijden om critiekloos over te nemen hetgeen anderen hebben geschreven. Alleen juiste waarnemingen en vergelijking van vergelijkbare grootheden — iets wat bij een levend organisme als een bijenstaat niet zo eenvoudig is, en op een voldoende groot aantal waarnemingen moet berusten — kunnen ons in dit opzicht iets verder brengen.

Raalte.

A. M. HAGEMEIJER.

IMKERSDAG 1951 TE RAALTE

Onze tocht op 18 Augustus

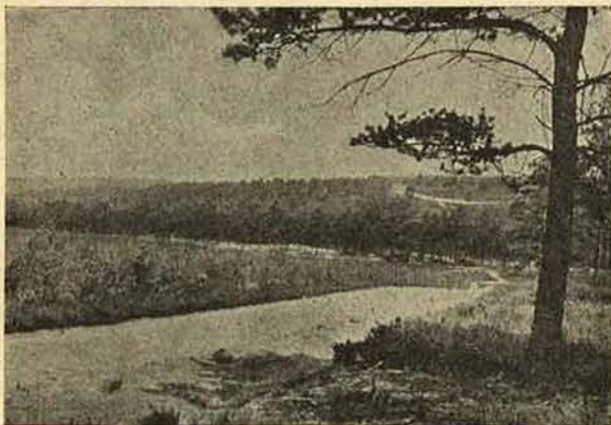
We gaan dus 18 Augustus naar de Imkersdag te Raalte. Dat hadden we toch de vorige maand afgesproken? Het officieel program van deze dag zult U vinden in het Julinumnummer van ons blad. We willen U echter dit keer reeds een en ander vertellen van de rondrit, die op het namiddagprogramma staat.

Als U op uw atlas of kaart Overijsel bekijkt, dan ziet U midden op de kaart een heuvelrug liggen, die begint onder Ommen en die zich voortzet tot bij Rijssen, waar hij flauw naar het Oosten ombuigt in de richting van Markelo.

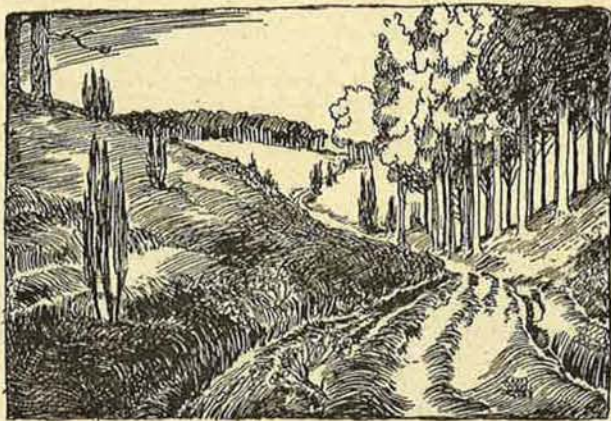
Een Overijsselse sage vertelt van deze heuvelreeks, dat ze ontstond doordat een reus, die zand ging halen, onderweg telkens een hoop zand verloor. Het kan best waar zijn, want de tijd van de reuzen is reeds lang voorbij en ook dit Sallands heuvelland dateert uit zeer oude tijden. Hoe we dat kunnen weten? U zult het zelf kunnen zien op onze tocht. Deze Overijsselse heuvelrug herbergt namelijk planten en dieren, die tot de oerflora en oerfauna van ons land kunnen worden gerekend.

Als we straks met onze autobussen over de Sallandse heuvelrug toeren, zult U overal op de heuvelhellingen de jeneverbes zien staan. Juniperus is haar officiële naam. Het is een donkergroene, zeer grillig gevormde heester met kleine scherpe naaldachtige blaadjes en in de nazomer fraaie donkerblauwe bessen, waaruit vroeger een essence voor de jeneverfabricage werd bereid. Tegen een bewolkte avondhemel, wanneer deze heesters zich wiegelen op de adem van de nachtwind, lijken hun vormen nog grilliger en fantastischer dan overdag. Ze variëren in grootte van 30 cm tot ongeveer 3 meter. Heel wat spookverhalen, waaraan Overijsel zo rijk is, en waarin een zwart paard, een kolossale hond of Kunne Kloas, het grauwe veulen, een rol spelen, zullen wel op rekening van deze spookheester moeten worden gesteld. Het mooiste is echter nog, dat in al deze verhalen een boer des avonds laat terug keert van een bruiloft of ander familiefeest, zodat we wel mogen aannemen, dat niet alleen de jeneverbes maar ook de jenever aan deze spookverhalen debet is.

Maar... we zouden te ver afdwalen van ons pad tussen de Sallandse heuvels. We willen U ook nog iets vertellen van een vogel uit dit heuvelland, die even oud is als de Juniperus en ook reeds deze streek bewoonde,

Onze weg tussen de Sallandse heuvels.....

In de diepe hel Holten (Ov.)

Op de Holterberg Holten (Ov.)

lang voor dat de oude Kelten zich hier neder zetten: het korhoen.

Als U een ornithologisch werk opslaat, zult U daarin ongetwijfeld lezen, dat het korhoen een in Nederland bijna uitgestorven vogel is van het soort der hoenderachtigen en dat we hem nog slechts vinden op de dun bevolkte hoge zandgronden van oostelijker landen. Ik wil U dan echter meteen erbij vertellen, dat het korhoen hier nog in zo'n groot aantal voorkomt, dat het in sommige zomers voor de zandboer een ware plaag vormt. Grote troepen korhoenders hebben het dan vaak op zijn rogge-akkers voorzien en de beesten hebben een gezonde eetlust! Het korhoen is een vrij schuwe zwarte vogel, iets kleiner dan een kip, het mannetje heeft een rode kopbedekking en een fraaie liervormige staart. Misschien zien we ze op onze tocht in de buurt van Holten ergens op een rogge-akker, maar dan moeten we geluk hebben. Een opgezet exemplaar kunnen we U in Holten in ieder geval wel laten zien.

Nu nog iets over de route zelf.

Van Raalte vertrekken we in Noord-Oostelijke richting naar Luttenberg. Luttenberg betekent kleine berg, het

is een uitloper van de Sallandse heuvelreeks, een bijna ronde heuvel op welks westelijke helling het kerkdorpje van dezelfde naam ligt. We rijden nu verder langs de voet van de heuvel in de richting Hellendoorn. Weide en hakhout gaan vrij plotseling over in dennen en heide en we zijn bij Hellendoorn midden op de heuvelrug aangeland. We volgen nu de heuvelrug in zuidelijke richting naar Nijverdal. We kruisen de Rijksweg Raalte-Almelo en zijn nu in het gebied van de rijksboswachterij Nijverdal aangeland. Zware mastbossen worden hier geregeld onderbroken door vakken jonge dennenaanplant. Konijntjes schieten schuw weg voor het gebrom der motoren en vanuit een hoge spar roept een eekhoorn, de hansworst van het bos, ons allerlei onverstaanbare scheldwoorden toe met zijn typisch keelgeluid. Welke weg we nu zullen nemen, zal in hoge mate afhangen van het weer: is het vrij droog en staat er geen dwarswind, dan zullen we bij voorkeur wegen met een gesloten wegdek moeten kiezen. Een autobuskaravaan werpt zoveel stof op, dat alleen de inzitenden van de eerste bus een onbelemmerd uitzicht

zouden hebben. Bij flinke dwarswind of vochtige grond, nemen we een stuk goede zandweg. We komen echter op hetzelfde punt weer uit.

We rijden nu in de richting Holten. Langzamerhand zien we minder bossen maar meer heide. Het onbelemmerd uitzicht is nu echter des te mooier. De heuvels en dalen zijn overgoten met een warm-paarse gloed van de bloeiende heide. Aan de horizon de donkere dennebossen, geheimzinnig ruisend en overal op de hellingen onze oude bekende: de jeneverbes. De weg klimt en daalt voortdurend; de heide maakt weer plaats voor dennen; grote oppervlakten bos, doorsneden door kaarsrechte brede paden. Wandelwegen noemen ze de toeristen. Ze hebben echter een heel ander doel. Het zijn brandsingels, aangelegd om hier eventuele bosbranden te kunnen stuiten, zodra deze vanaf de hoge uitkijkposten van de bosbrandweer worden gesignaleerd. Het vuur is de grootste vijand van de bossen en wie wel eens hazen en vossen, reeën en wezels, eekhoortjes en fasanten heeft zien vluchten in stomme angst voor de loeiende vlammen en wie dan de volgende dag de

INHOUD:

Het bijenvolk
De bijenwoning
Het voedsel van het bijenvolk
Wat honing is en hoe de bijen deze verzamelen
Het stuifmeel en de „stuifmeel-broekjes“
Wat de bloemen er bij winnen als ze door de bijen worden geplunderd
Het bijenbroed
De bijenzwerm
Het doden der darren
De werkverdeling in de bijenstaat
De eerste periode: van de 1e tot ongeveer de 10e dag
De tweede periode: ongeveer van de 10e tot de 20e dag

De derde periode: ongeveer van de 20e dag tot de dood

De leeftijd der bijen — Het ingrijpen in de levensorde. Poging tot verstoring zonder resultaat

De ogen der bijen

Het zien van kleuren — Bijenoog en bloemenkleur — De bouw der ogen — De gezichtsscherpte en het zien van vormen

De reuk en de smaak

Dressuur op geur — Waar hebben de bijen hun neus? — Over ruiken en proeven — Over smaak valt niet te twisten — Een praktische toepassing

Het oriënteringsvermogen

De betekenis van kleur en geur als wegwijzers voor de thuiskomende bijen — Het bijenkompas — Wat de bij zich inprent en de oriënteringsvlucht

Hoe de bijen met elkander praten

Een rondedans als bijentaal — De biologische betekenis van de bloemengeur van een nieuwe kant bekeken — Hoe de bijen de bloemengeur naar huis dragen — De regeling tussen vraag en aanbod — Een proef met een onverwacht slot — Het wonder van de kwispeldans — De dansen der stuifmeelhaalsters — Bijen dansen in dienst van imkerij en landbouw

Het gevoel voor tijd bij de bijen

De geestelijke vermogens der bijen
Vijanden en ziekten der bijen

Andere insectenstaten

De Mierenstaat — De Wespenstaat — De Hommelstaat

Alleen-levende bijen en het ontstaan van een bijengemeenschap

Index

Eindelijk! De Nederlandse uitgave van het s

DE HONINGBIJ

Haar leven, eigenschappen en vermogens

Prof. Dr. K. von Frisch

Ned. bewerking Mej. H. C. Mansveld

Met een voorwoord van Dr. A. Minderhoud

Rijksbijenteeltconsulent

Ruim 170 blz., groot formaat, op prima houtvrij papier, 112 pracht-illustraties. Gebonden in fraaie linnen band. Prijs slechts f 6.45.

Intekenprijs slechts f 5.45 !

Indien U het bestelbiljet op het omslag vóór 19 Juni ingevuld inzendt, ontvangt U het boek voor de zeer lage intekenprijs van f 5.45. Daarna kost het boek f 6.45. De bestellingen zijn van die aard, dat de eerste druk spoedig uitverkocht zal zijn. (Het zal door de inmiddels sterk gestegen kosten wel niet mogelijk blijken voor de volgende drukken de prijs van f 6.45 te handhaven).

Bestelt dus nu !

troosteloze zwartgeblakerde stammen der bomen zag, vergeet dit beeld van vergankelijkheid niet licht. We verzoeken daarom onze gasten zeer dringend in deze terreinen uiterst voorzichtig te willen zijn met vuur.

We komen nu op de Holterberg. Op de westelijke helling, waar het panorama het mooist is, ligt het grote Canadese kerkhof. Een onafzienbare vlakte van witte kruisen en headstones. Een groot gestyleerd kruis op het hoogste punt strekt zijn armen uit naar de verre horizon, als een gebed om vrede: mogen zij, die hier rusten, niet tevergeefs gevallen zijn.

We stellen ons voor, hier op de Holterberg te pauseren en onze gasten in een aantal groepen te splitsen. Dit is gemakkelijker voor U en ons. De groepen maken dan afwisselend een kleine wandeling onder deskundige geleide, bezichtigen desgewenst het Canadese kerkhof en brengen een bezoek aan hotel „Het Lössse Hoes”, voor het gebruiken van een verfrissing. Natuurlijke liefhebbers kunnen ook nog een bezoek brengen aan het natuurhistorisch museum. De conservator-eigenaar, de heer Piet Bos, is een bekend natuurkenner, jager en vlot

causeur. Hij zal belangstellenden persoonlijk rondleiden, om hen in het kort iets te vertellen van al wat leeft in het Sallands heuvelland. Waarschijnlijk zal de heer Bos ook in de morgenuren in Raalte voor U een korte maar interessante causerie houden.

In de buurt van de Holterberg bezichtigen we nog bijenvolken op de heide en gaan dan via de bossen van Espelo en langs kasteel Schoonheten naar Raalte terug.

We hopen U een tocht aan te bieden, waaraan U nog lang aangename herinneringen zult bewaren.

Ten slotte nog een mededeling. Het bestuur van de afdeling Raalte ontvangt reeds talloze brieven omtrent deelname aan deze tocht. Het definitieve programma kan niet eerder dan in het Juli-nummer bekend worden gemaakt. Bovendien is het voor de bestuursleden bezwaarlijk grote hoeveelheden correspondentie te verwerken. Het is daarom wenselijk om alle correspondentie te richten aan het secretariaat van de Imkersdag, p/a. H. J. Nolten, Nieuwstraat, Raalte, telefoon 213, na 6 uur 269.

daardwerk „DE HONINGBIJ”

Een onmisbaar boek voor elke imker

De Honingbij is een van de interessantste dieren die wij kennen. Veel is er in de loop der eeuwen over de bij geschreven, vele veronderstellingen zijn gemaakt doch het juiste kwam men nog nimmer te weten. Prof. von Frisch, die als de grootste geleerde op het gebied van de bijen beschouwd mag worden, heeft zich, gewapend met moderne instrumenten, een onuitputtelijk geduld en een scherp waarnemingsvermogen, erop toegelegd de geheimen rond het leven van de bij te ontsluiten. Dit boek is het zeer boeiende relaas van zijn onderzoekingen en verrassende ontdekkingen.

De auteur beschrijft het leven van de bij, haar staatsvorm, haar gevoeligheid voor kleuren en geuren. Hij ontdekte de taal der bijen, n.l. de dans. Deze taal wordt uitvoerig beschreven en een ieder kan die leren.

Het is een uniek boek voor de imker, groot of klein, en voor allen die belangstellen in de levende natuur. Voor de imker, omdat hij hieruit het dier, waarmee hij zozeer te maken heeft, beter leert kennen, omdat hij zich de resultaten te nutte kan maken en omdat hij uit het boek leert, dat de bijen gedresseerd kunnen worden en hij zo zijn honingoogst kan vergroten en de fruit- en zaadteelt kan bevorderen. Het boek is voor iedereen begrijpelijk en de proeven zijn zo dat iedere imker ze kan nadoen.

Het is een boek voor alle natuurvrienden, omdat zij met stijgende verbazing zullen lezen over de eigenschappen en leefwijze van dit ware wonder der natuur.

Dr. J. W. SCHOTMAN schrijft: „Elke imker kent Prof. v. Frisch, de man, die onderzoekingen over het bijenleven deed, en elke imker is natuurlijk op de hoogte van de betekenis van honingdans en stuifmeeldans. Maar die kennis is oppervlakkig, het wezenlijke ervan kan men alleen van Prof. v. Frisch zelf te weten komen. Hij is de man die ons kan vertellen over de taal der bijen, over ruiken en zien, over het dressereren van haalbijen op een bepaalde drachtplant, etc. Dit weten is macht hebben over zijn bijen. Daarom verheugt het ons dat zijn helder, voor ieder begrijpelijk boek in een voortreffelijke Ned. vertaling zal verschijnen. In dit werk, boeiend als een roman, heeft hij ons het bijenleven onthuld. Geen enkele imker, die dit boek niet dolgraag op zijn boekenplank zou hebben. *De Nederlandse imkers hebben de verschijning van dit prachtige en rijk geïllustreerde werk met ongeduld tegemoet gezien*”.

W. A. VAN ELMPT zegt: „Als we ooit blij mochten zijn met de verschijning van een nieuw bijenboek, dan zeker met deze vertaling van het werk van Prof. v. Frisch, die beroemd is geworden door zijn proeven met honingbijen. Het bijenvolk is „het volk der duizend wonderen” en hier worden dan vele van deze wonderen door v. Frisch onthuld en samen met de nieuwste bevindingen verwerkt in een logisch opgebouwd, uitvoerig relaas van het bijenleven. v. Frisch vertelt dit alles op zijn bekende geestige, glasheldere manier en zo boeiend als een roman. De imker vindt hierin een prachtige grondslag voor het imkeren zelf, waarbij men immers het bijenleven grondig moet kennen, en ontmoet verschillende toepassingen van de nieuwste gegevens voor de praktische bijenteelt. *Kortom, dit is een boek dat al lang vertaald had moeten zijn*”.

Een boek dat U vaak ter hand neemt

UITGAVE: UITGEVERIJ BORN N.V. - ASSEN

Verkrijgbaar in de boekhandel

Profiteert van de zeer lage intekenprijs en bestelt dit belangrijke boek vóór 19 Juni, door inzending van het op het omslag van dit blad afgedrukte intekenbiljet of per briefkaart.

(adv.)

UIT DE JAAGKIEPS

In de rubriek Press Mirror van de Beeworld 1946/2 wordt uit De Schweizerische Bienenzeitung 1944/9 een artikel van Dr. Morgenthaler aangehaald, dat handelt over een klacht van een boer over de bijen. Het bezoek van bijen aan weilanden zou de waarde der gewassen, door het weghalen van de nectar, nadeling beïnvloeden. De boer beweert dat het verlies aan suiker de melk-opbrengst doet teruglopen. Dr. M. merkt op dat deze zaak, voor zover hem bekend, niet eerder ter sprake is gekomen. Zou de nectar dezelfde uitwerking hebben als de bekende toevoeging van suiker aan het voedsel van vee? Kan het zijn, dat afwezigheid van enige mineralen, die in nectar gevonden worden, ziekte bij het vee veroorzaakt? Schrijver heeft een vee-expert om inlichtingen gevraagd. Het vee in het betreffende district leed aan gebrek aan enige mineralen en vitaminen. De eerste komen niet in nectar voor en de laatste slechts in kleine hoeveelheden.

In een ander tijdschrift over veeteelt komen Klein en Muller tot de gevolgtrekking, dat de bijen de waarde van het groenvoer voor het vee vergroten, want zij werken mee aan het verspreiden van een nectar-gist, die een gunstige invloed op het voer heeft en de spijsvertering bevordert.

Dr. Morgenthaler denkt, dat de klacht van de boer weer eens een poging is, om buurmans bijen de zondebok voor allerlei mislukkingen te maken. Hij herinnert aan een vermakelijk geval in Duitsland in 1887, toen een boer een bijenhouder vervolgde, omdat, volgens hem, de bijen zijn koeienstal binnendrongen en melk zogen uit de uiers van zijn koeien en geiten.

In de Revue Française d'Apiculture 1951/2 komt ter zake een artikel voor: De bij, verspreidster van de bloemengist. Hieruit het volgende. Onder gist (levure) verstaat men een zwam, die gisting veroorzaakt. Er zijn verschillende soorten: bier-gist, wijn-gist enz., zij bestaan uit eivormige cellen, die een paar duizendste millimeter in doorsnede zijn en zich gewoonlijk door splitsing vermenigvuldigen. De bloem-gist, ook wel nectar-gist genoemd, bevindt zich in bloemen en deze zwam maakt van de bloemen-bezoekende bij gebruik om zich te verplaatsen. Dr. Walter Blocker te Marbourg heeft terzake onderzoekingen gedaan.

Door haar koortsachtige werklust draagt de bij van dag tot dag bij aan de grondige verspreiding van deze gist. Na één bezoek van een gistsporen-dragende bij zijn reeds sporen op de bezochte bloem overgebracht. De gist bevordert de vorming van eiwit en van een hormoon. Hoe rijker een weiland aan bloemen is, des te beter zal de uitwerking van deze gist blijken te zijn. Het artikel eindigt:

De belangrijkheid van de bloem-gist is een nieuw bewijs voor het nut der bijen. Door de belangrijke rol, die zij speelt bij de bevruchting van onze cultuurgewassen en als verspreidster van de gist wordt zij een kostbaar huisdier, dat wij afdoend moeten beschermen, indien wij willen dat de landbouw, fruitteelt en vee-teelt bloeien. (Scheffler).

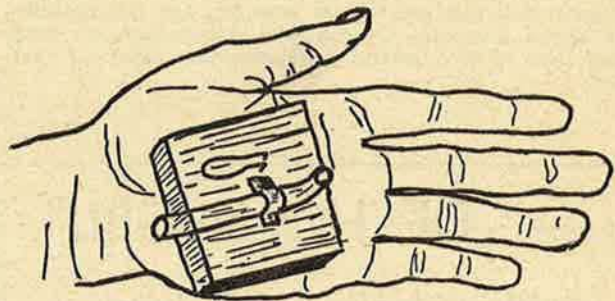
De Engelse schrijver Gedde zegt in zijn boek The English Apiary (1875): Als het (bijen)huis gebouwd wordt bij weilanden, waar vee graast, zal het bijdragen tot zijn welvaren; want het is waargenomen, dat vee het uitstekend doet, daar waar de meeste bijen zijn.

In hetzelfde oude boekje vinden we, dat er in Engeland twee soorten mede (Hydromel) zijn en wel de gewone mede en de meer edele en sterkere metheglin. Van beide soorten komen recepten voor. Metheglin wordt van betere honing gemaakt en deze honingdrank beviel Koningin Elisabeth zo goed, dat zij hiervan elk jaar een vat moest hebben.

Volgens de Gazette Apicole 1950/12 bestaat er in Enge-

land nog een oude wet, die voorschrijft dat de koning vóór ieder ander kennis moet kunnen nemen van: elk rechterlijk vonnis, van elk nieuw gezang en van elk nieuw vat Hydromel.

In hetzelfde blad staat, dat de Nederlandse bijen in 1949 ons land aan deviezen hebben opgebracht f 335.000, waarvan een groot gedeelte in klinkende en waardevolle dollars. Dit bedrag werd verdiend door de uitvoer van honing en de verkoop van volken.

De hand op bijgaande tekening dient alleen om aan te geven hoe klein het apparaat is dat hierop ligt. Dit dingetje zou een concurrent zijn van het ingewikkelde Amerikaanse instrument om de kunstmatige bevruchting van koninginnen tot stand te brengen. Ik nam de afbeelding over uit het wetenschappelijk gedeelte van het Franse blad l'Apiculteur 1950/12, uit een artikel van de Directeur van het Franse Instituut voor bijenteelt te Bures-sur-Yvette Rémy Chauvin. De titel van het artikel is: K. I. van bijenkoninginnen zonder ingewikkelde apparaten; hier volgt een uittreksel: Hoewel het moeilijk is om juiste inlichtingen over de wetenschap der bijenteelt in Rusland te verkrijgen, weet schrijver, dat men daar altijd de bevruchting uit de hand heeft toegepast. Op zekere proefstations had men vrouwen, die de kunst verstonden de bevruchting der koninginnen zonder apparaten tot stand te brengen, waarbij zij de koningin in de ene hand en de dar in de andere hand hielden (methode van Schumilin).

In de (Russische) Pchelovodstvo, de enige bron waaruit we nieuws over de bijenteelt in Rusland kunnen putten, heeft men onlangs een eenvoudig toestel beschreven, waarmee men met succes bevruchting van koninginnen tot stand bracht. Aan de hand hiervan heeft schrijver het afgebeelde toestel samengesteld. Dit bestaat uit een blokje hout waarop een glazen buisje is bevestigd, dat aan het ene uiteinde licht omgebogen is; hierin wordt de koningin vastgezet, zo, dat haar achterlijf buiten de opening van het omgebogen einde uitsteekt. Door de andere opening kan een verdovend gas worden toegelaten. Hiervan wordt eerst een kleine hoeveelheid ingevoerd. Door een lichte zwelling van het achterlichaam van de moer opent zich nu de schede, waarin een klein instrumentje gestoken wordt, dat afgebeeld is naast het buisje. Dit werktuigje kan gemaakt worden van een stukje draad uit metaal-gaas. De veerkracht van het instrumentje verwijdert de geslachtsopening van de moer tot ongeveer 5 millimeter. Men brengt het gesloten in de opening en laat het hier open gaan, één van de uiteinden moet zich onder de angel vast zetten, men laat het zo zitten; het geringe gewicht van het instrumentje levert geen bezwaar op. Vervolgens kiest men een dar uit. Men moet deze niet van de raten afvangen, maar van de vliegplank, als hij van zijn ontdekingsreizen terugkeert; hij is dan geslachtsrijp. Door licht tegen de zijde van de dar te drukken komt de penis gedeeltelijk naar buiten. Deze wordt nu in de

geslachtsopening van de koningin gebracht en de gas-toevoer wordt afgesloten. Met een pincet wordt het veertje, dat de schede open hield, weggenomen. Het achterlichaam van de koningin herneemt de normale afmeting en deze samentrekking brengt de penis op de juiste plaats. Nu drukt men stevig op de zijde van het achterlichaam van de dar, welke men in geen geval mag loslaten. Het zaad wordt in de schede van de moer gespoten en men hoort een lichte ontploffing, veroorzaakt door de samengeperste lucht, die in de penis aanwezig is en die de wanden doet barsten. Met een schaar wordt thans de rest van de penis afgeknipt.

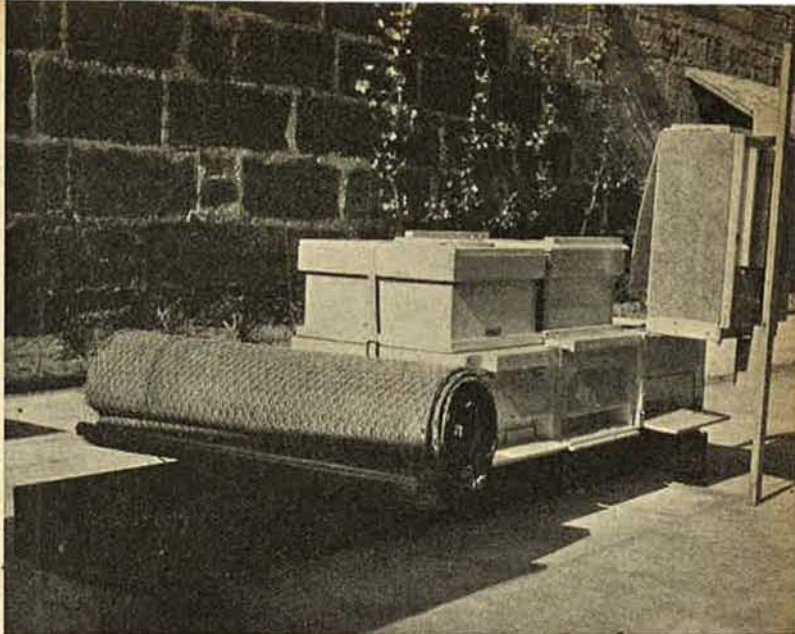
De koningin blijft in het buisje en dit wordt op een temperatuur van 30 graden gehouden, zodat de moer op haar verhaal kan komen. Als zij bijkomt merkt men een pompende beweging van het achterlijf op, hierdoor komt het sperma op de juiste plaats. Als zij geheel in orde is, wordt zij uit het buisje op een prop watten geblazen, vervolgens komt zij met wat werkbijen in een kooitje; deze verzorgen haar en verwijderen de resten van de penis. Bij de gehele behandeling is het gebruik van een binoculaire loupe onnodig.

In 1950 werden er 13 koninginnen aldus behandeld, hiervan werden er 3 geopend om na te gaan of sperma aanwezig was. Dit was het geval, maar de hoeveelheid werd niet nagegaan, zodat een vergelijking met de hoeveelheid sperma van een natuurlijk bevruchte koningin niet mogelijk was.

De tien andere moeren werden op 22 Juni in kleine volkjes (nuclei) geplaatst. Op 3 Juli werden de eerste eitjes gelegd. In het begin waren het alleen onbevruchte eitjes; tussen 17 en 27 Juli werd gesloten arbeiderstersbroed in ruime mate aangetroffen. Door een ernstig ongeluk kwamen de tien moeren vroegtijdig om het leven, zodat het eitjesleggen niet over langere tijd kon worden gecontroleerd. De proefnemingen zullen worden voortgezet.

Hierbij enige foto's uit het Duitse vakblad „Der Imkerfreund“, welke door de redactie van dat blad welwillend voor ons Groentje werden afgestaan. Hiervoor onze dank.

Op de foto rechts boven ziet U de benodigdheden om een

reis-stand te maken. De afgebeelde kasten zijn Zander-kasten, die van boven behandeld worden; deze zijn niet zo geschikt om in bijenhuisen te worden geplaatst als kasten met achter-behandeling. Het onderschrift van de foto luidde: Voor het reizen met Zanderkasten heeft men een uit losse delen samengevoegd houten onderstel nodig, een stuk asfalt papier, beschermd door kippen-gaas, voor afdekking en een „kieplat om de honing-kamer om te kiepen“. Deze lat ziet U bij de laatste kast in gebruik, de honingkamer wordt naar voren „omgekiept“ en men kan in de broedkamer werken.

In de Imkerfreund 1950/8 komt een artikel van Dr F. K. Bottcher, Erlangen, voor, getiteld: Het kiepen alweer verouderd. Hierin wordt de Roltafel van Weyel (een imker uit Erlangen) beschreven. Deze roltafel ziet U op de tweede foto.

Achter de kasten is een doorlopende rail aangebracht, hierop loopt met kleine wieltjes een blad, dat aan de andere zijde een poot heeft. De honingkamer wordt opgetild en over een rol, aangebracht aan de bovenzijde van het blad, naar achteren geschoven. Het blad is besprenkeld met carbol. Nu wordt de tafel met de honingkamer op zij geschoven en kan de broedkamer behandeld worden. Deze methode maakt het hangen van ramen uit de ene kamer in de andere gemakkelijk, hetgeen met de kieplat niet het geval is.

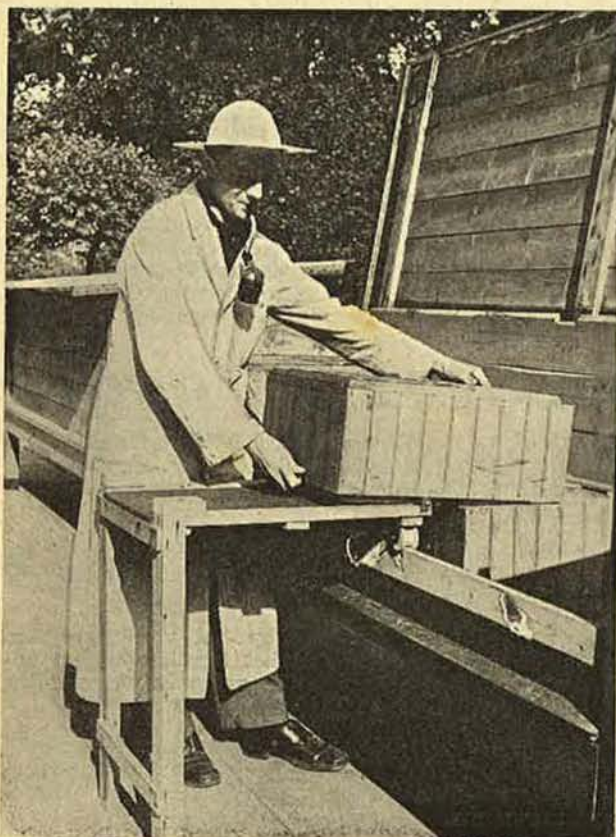
Tot besluit een paar korte berichten.

South-African Beejournal 1950/12. In 1820 gebruikten de Transvaalse Voortrekkers waterkers (Nasturtium off.R.Br) en honing als geneesmiddel tegen hoest. Men sneed de verse waterkers fijn, deed deze in een fles en goot er honing over. De fles werd een nacht in een warme oven gelaten en de volgende dag kon de inhoud gebruikt worden.

Gazette Apicole 1950/12. We weten reeds dat de onlangs overleden G. Bernard Shaw, imker was. In 1929 vroeg de bekende Franse bijenhouder G. Alphandéry, redacteur van genoemd blad, Shaw's mening over bijen. Deze schreef op het naamkaartje van de Fransman:

I refuse all complicity in the moral glorification of the bee. It has made socialisme ridiculous. The bee is a humbug. (Ik weiger elke medeplichtigheid aan de verheerlijking van de bij. Zij heeft het socialisme belachelijk gemaakt. De bij is een bedriegster).

Jékavé.

BIJENMARKTEN

10 Juli: VEENENDAAL.
17 of 24 Juli: DE WIJK.

Vereniging voor Koninginneteelt

In het Aprilnummer van het Maandschrift werd een voorlopige mededeling opgenomen, welke inhield, dat begin Juni de gelegenheid tot het plaatsen van bevruchtingsvolkjes op Schiermonnikoog zou worden opengesteld en dat nadere regelingen omtrent de indeling in tijdvakken in het Meinummer zouden worden gepubliceerd. Deze mededeling was gebaseerd op de hoop, dat wij erin zouden slagen in samenwerking met en op verzoek van de proefbijenstand te Tilburg een vrij groot aantal Carnica, Italiaanse en Nigra koninginnen (b.v. van elke soort 25 stuks) te telen, teneinde deze koninginnen in het komende seizoen op de proefbijenstand onder leiding van de heer Ir J. Mommsers zowel onderling als in groepen per ras met elkaar te vergelijken.

Voor het uitvoeren dezer plannen was het noodzakelijk **vroeg in het seizoen** de beschikking te hebben over het bevruchtingsstation op Schiermonnikoog en dus af te wijken van een twee jaren geleden met de Kring Groningen gemaakte afspraak, op grond waarvan dit jaar de Kring Groningen **vroeg in het seizoen** ten behoeve van de teelt van inlandse koninginnen over Schiermonnikoog zou kunnen beschikken. Overleg hieromtrent met de Kring Groningen heeft echter tot geen resultaat geleid; het kringbestuur stelde zich op het standpunt dat het vroeg telen van koninginnen voor haar leden zo belangrijk was, dat men het niet kon verantwoorden van de gemaakte afspraak af te wijken. Wij betreuren deze gang van zaken zeer, omdat zich hier voor de eerste maal de gelegenheid voordeed mede te werken aan een onderzoek, dat tot doel heeft verschillende bijenrassen te vergelijken en dat naar verwachting mag worden, meer inzicht zal kunnen verschaffen in de vraag of aan onze inlandse bij dan wel aan vreemde rassen de voorkeur zal moeten worden gegeven.

Wij hebben getracht van het bovenstaande mededeling te doen in het Meinummer van het Maandschrift; door het met de Kring Groningen gepleegde overleg was het echter niet mogelijk de copy aan de redacteur vroeger dan op het allerlaatste ogenblik voor het ter perse gaan

van het Mei-nummer in te zenden (regeling en data stond daar niet in! Red.). Toen bleek, dat de redacteur het karakter van de mededeling zodanig achtte, dat hij geen vrijheid kon vinden deze op te nemen, voordat zij de Commissie van Redactie zou zijn gepasseerd.

Het bovenstaande moge dienen ter verklaring van het niet verschijnen van de beloofde mededeling in het Meinummer.

Ten aanzien van de mogelijkheid van het doen bevruchten van koninginnen door Krainer darren, kan thans worden medegedeeld, dat de plaatsing van bevruchtingsvolkjes overeenkomstig het hieronder volgende reglement kan geschieden.

REGLEMENT VOOR HET BEVRUCHTINGSSTATION SCHIERMONNIKOOG.

Artikel 1. Leden van de Vereniging voor Koninginneteelt en van de afdelingen, behorende tot de kringen Groningen en Drente der Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, hebben het recht tegen een vergoeding van f 1,— per kastje, bevruchtingsvolkjes op het bevruchtingsstation te doen plaatsen.

Artikel 2. Andere bijenhouders, mits lid van een der organisaties, welke gezamenlijk de Bedrijfsraad voor bijenteelt vormen, kunnen, indien en voorzover de capaciteit zulks toelaat, bevruchtingsvolkjes op het bevruchtingsstation doen plaatsen tegen een vergoeding van f 3,— per kastje.

Artikel 3. Voor het jaar 1951 zijn de bevruchtingsperiodes, gedurende welke een Krainer darrenvolk op het bevruchtingsstation geplaatst zal worden, als volgt ingedeeld: 3 t/m 17 Juli en 17 t/m 31 Juli.

Artikel 4. De volkjes zullen op Schiermonnikoog door of namens de Vereniging voor Koninginneteelt in ontvangst genomen en afgegeven worden.

Artikel 5. De ter plaatsing aangeboden volkjes moeten aan de volgende eisen voldoen:

- 1e. Zij moeten voorzien zijn van voldoende voer (gerekend moet worden op een periode van twee weken zonder dracht. Het is niet toegestaan de volkjes tussentijds te voeren).
- 2e. De volkjes moeten darrenvrij zijn.
- 3e. De vlieggaten moeten afdoende kunnen worden gesloten en wel zodanig, dat de volkjes bij het sluiten der vlieggaten tegelijkertijd lucht krijgen.
- 4e. De vlieggaten moeten aan de binnenzijde voorzien zijn van een darrenroostertje of van darren gaas. (Doorlaatopeningen 5 mm).
- 5e. De deksels moeten met schroeven op de kastjes vastgezet zijn.

Artikel 6. De plaatsing van de volkjes geschiedt op aanwijzing van de Vereniging voor Koninginneteelt.

Artikel 7. De Vereniging voor Koninginneteelt zal voor toezicht zorgen, maar stelt zich niet aansprakelijk voor schade, die een gevolg is van diefstal, beschadiging, enz.

Artikel 8. Gedurende de tijd, dat de kastjes op het terrein te Schiermonnikoog zijn opgesteld, mogen ze niet worden geopend.

Artikel 9. Met het oog op het vervliegen van koninginnen is het verboden het terrein van het bevruchtingsstation te betreden, tenzij met toestemming van de Vereniging voor Koninginneteelt.

Artikel 10. De Vereniging voor Koninginneteelt is niet aansprakelijk voor schade, ontstaan bij het vervoer of veroorzaakt door het vervliegen van volkjes of koninginnen.

Hoe een vindingrijk Fransman zijn honingproducten aan de man brengt. Met een grote marktkraam, versierd met het opschrift: Miel et spécialités au miel (d.w.z. honing en met honing bereide lekkernijen) reist hij alle markten van het district Avallon af. Men vindt er behalve vele soorten honing, nougat, toffees, balletjes, talloze soorten koekjes en cake, alles met honing bereid. Het resultaat was opvallend smakelijk en vond veel aftrek. De foto is genomen te Vézelay (Yonne).

Met betrekking tot de aanvoer der volkjes kan worden medegedeeld, dat de aanvoer van een klein aantal volkjes aan de boten te Zoutkamp of Oostmahorn zeer bezwaarlijk is; daarom is besloten de gelegenheid open te stellen, de kastjes te Groningen te doen aanvoeren en ze van Groningen naar Schiermonnikoog in één zending te doen vervoeren. Hiervoor is de volgende regeling getroffen en verzenders dienen zich strikt te houden aan de gegeven voorschriften.

1e. Op de data 3 Juli en 17 Juli (Dinsdagen) vaart de beurtschipper Boersma van de stad Groningen naar Schiermonnikoog. Voor het bevruchtungsstation bestemde kastjes moeten op en zodanig tijdstip worden verzonden, dat ze in de loop van de **vóórmiddag** van de hierboven genoemde data (3 Juli en 17 Juli) aan het bestelhuis te Groningen aankomen. Van de vervoerder naar Groningen (beurtdienst of Ned. Spoorwegen) dient men omtrent het tijdstip van aankomst zekerheid te verlangen. Op Schiermonnikoog worden de kastjes door of namens de Vereniging voor Koninginneteelt ontvangen, terwijl voorts de terugzending wordt verzorgd.

2e. De kastjes moeten worden geadresseerd aan:

DE HEER K. BOERSMA, BEURTSCHIPPER OP SCHIERMONNIKOOG (BESTELHUIS DE VRIES) OOSTERHAMRIKKADE, GRONINGEN.

De verzending aan genoemd bestelhuis dient **franco** te geschieden. De terugzending van het bestelhuis naar de eigenaar geschiedt **niet franco**.

De kosten van het vervoer Groningen—Schiermonnikoog v.v. zullen moeten worden verrekend met de vervoerder, die de kastjes aan de eigenaar aflevert.

3e. Op elk kastje moeten met onuitwisbare verf of inkt duidelijk naam en adres van de eigenaar zijn aangebracht.

Het is doelmatig, de kastjes in kratjes van 4 of 8 stuks samen te voegen.

Indien uit dezelfde afdeling meerdere leden kastjes inzenden, verdient het aanbeveling deze kastjes in één zending naar Groningen aan te voeren.

4e. Opgave van het aantal in te zenden volkjes, alsmede vooruitbetaling per postgiro van de verschuldigde kosten à f 1,00 per volkje dient te geschieden aan: B. H. Lammerink, Herfterplein 10 te Zwolle, gironummer 230438.

Inzenders, die de mogelijkheid hebben de kastjes aan te voeren aan de boten te Zoutkamp of Oostmahorn, kunnen ze op de data 3 Juli en 17 Juli verzenden aan: de heer H. Kruyer, p/a. Gemeentehuis Schiermonnikoog, SCHIERMONNIKOOG.

Ook zij dienen aan het adres genoemd onder 4e, bij vooruitbetaling per volkje een bedrag van f 1,— over te maken.

In verband met het in artikel 5 voorgeschreven roostertje zij medegedeeld, dat door de heer H. J. Lohuis, Almelostraat D. 62 te Albergen, een zeer doelmatig roostertje is vervaardigd, dat bestaat uit twee strookjes zink, waarop drie staafjes zijn gesoldeerd. Belanghebbers wordt aangeraden, zich hierover met de heer Lohuis in verbinding te stellen.

De secretaris der
Vereniging voor Koninginneteelt,
B. H. LAMMERINK.

Bij het ter perse gaan van dit nummer van het Maandschrift werd ons medegedeeld, dat de Kring Groningen dit jaar geen gebruik zal maken van het bevruchtungsstation op Schiermonnikoog. In verband hiermede kan aan de in artikel 3 genoemde perioden nog een periode worden toegevoegd n.l. van 19 Juni t/m 3 Juli. Vanaf 19 Juni zal dus een Krainer darrenvolk op Schiermonnikoog aanwezig zijn.

Aanvoer van bevruchtungsvolkjes voor deze extra periode kan geschieden op de Dinsdagen 19 en 26 Juni.

de **LEZER** antwoordt:

(Bijdragen te zenden aan: Het Bijenhuis, Wageningen)

TWEE MOEREN IN één VOLK, ZWERMDRIFT.

(Vraag 3, Febr. no.)

Het antwoord van de heer Lankkamp is volmaakt in tegenspraak met dat van de heer A. F. v. d. B. te R., dat de moeren zich volkomen thuis voelden. Ik ben het met de heer v. d. B. eens. Het niet mede zwermen heeft een geheel andere reden. Als de heer L. het Geeltje van Nov. 1950, blz. 316 en 317, eens zou willen lezen, zal hij een betere verklaring vinden dan hij nu geeft.

De schrijver van dit artikeltje (midden, met de lichte jas) op de bijenmarkt te Tilburg.

De onderste moer (de zwermmoer) joeg beide volken op de vlucht. De bovenste moer zou alleen in uiterste nood en in uiterste gejaagdheid mee gegaan zijn. Zij heeft zich nu alleen geborgen om zich tegen de dwanggeur te beschermen.

De heer v. d. B. heeft het over nestreuk. Dit woord is door lang gebruik geijkt. Nestgeur is echter beter, daar we ook over geurklir spreken. Lijfsgeur is echter beter, daar de geur inhaerent is aan het **bijenlichaam**. Herkenningsgeur of kengeur is echter mijns inziens het juiste woord. Het is en wordt gebruikt om het eigen volk en een vreemde bij of volk te onderkennen. Schrijvers van bijenboeken en de redacteurs van onze maandschriften zouden dit dan moeten gaan gebruiken. Zou dit iets wezen voor „taalgebruik in de (landbouw) bijenteelt?”

Oeffelt.

HEEMSKERK.

Ir A. W. VAN DE PLASSCHE BENOEMD TOT RIDDER IN DE ORDE VAN DE NEDERLANDSE LEEUW

De heer Ir A. W. van de Plassche, wiens foto we plaatsten in het Aprilnummer van ons blad met de mededeling dat hij belast was met de leiding van de Directie van de Landbouw, is door H.M. de Koningin benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Onze hartelijke gelukwensen!

DE BIJEN EN HET RECHT

Zoals U ongetwijfeld bekend is, werden reeds duizenden jaren voor de aanvang onzer Christelijke jaartelling bijen gehouden en het hoeft dan ook geen verwondering te wekken, dat ook de vraagstukken, welke ontstonden wanneer twee personen elkaar het eigendomsrecht op een bijenzwerm betwistten, alsmede moeilijkheden gerezen bij het scheppen van zwermen op andermans grond, al vroeg de belangstelling van de wetgever en van juristen hadden. Natuurlijk moest, toen de bijenteelt in hoog aanzien stond en vlijtig werd beoefend, omdat honing het enige zoetmiddel en was het enige middel voor het maken van behoorlijke kaarsen was, ook de fiscus zijn deel hebben, wat weer aanleiding gaf tot het maken van wetten en verordeningen op dit gebied.

De opzet van dit artikel is het ontstaan — en verdwijnen — van deze regelen wat nader te bekijken en tot slot de imker zoveel mogelijk voor te lichten, waar hij op dit moment aan toe is en wat feitelijk tot regeling van deze materie wenselijk zou zijn.

Ik moge U, hoewel wellicht ten overvloede, er aan herinneren dat in de eerste eeuwen van onze jaartelling heel West-Europa en daarmee ons land, door de Romeinen werd veroverd en gepacificeerd, d.w.z. nadat de Romeinse overheersing een feit was geworden, werden orde en rust krachtig gehandhaafd, doch op zodanige wijze dat de Germaanse stammen door het aangaan van eervolle verdragen, meer tot bondgenoten werden gemaakt dan dat zij zich overwonnen voelden. Dergelijke perioden van rust en veiligheid zijn bij uitstek geschikt voor de ontwikkeling van rechtsregelen ten behoeve van het vredig maatschappelijk verkeer. Het gevolg hiervan was, dat het reeds op zeer hoge trap staande Romeinse recht of werd overgenomen of belangrijke invloed kreeg op het plaatselijk recht. Tot op de huidige dag is ons recht vrijwel geheel op het Romeinse recht gebaseerd. Door dit uitstapje op het terrein van de geschiedenis zal het verband van veel van hetgeen later volgt, U duidelijk worden.

Deze Romeinse rechtsgeleerden verdeelden de dieren in „wilde” en „tamme” dieren — onder tamme dieren niet te verstaan getemde wilde dieren, maar dieren waarvan de gehele soort tam is. Bij de wilde dieren ging het eigendomsrecht verloren bij bezitsverlies, bij de tamme bleef het eigendomsrecht bestaan, kon het eigendom dus worden terug gevorderd en kan er dus ook sprake zijn van diefstal. De begrippen tam en wild waren echter geenszins nauw omljnd, terwijl ook omtrent het begrip „tam” verschillende opvattingen heersten. Voor ons, imkers, is het dus van belang te weten of de bijen „tam” of „wild” zijn. Deze kwestie heeft meermalen het onderwerp gevormd van rechterlijke uitspraken. Men zou deze uitspraken kunnen samenvatten als volgt: „Weliswaar worden bijen door de mens in de nabijheid van zijn woning gehouden en accepteren de bijen de door de mens verstrekte huisvesting, doch dit neemt niet weg, dat de bijen naar hun aard tot de wilde dieren moeten worden gerekend. Een logisch gevolg van het vorenstaande is, waar bij het ontsnappen van een wild dier — dus ook van een bijenzwerm — het eigendomsrecht verloren gaat (zie boven) dat deze dus wordt niemands eigendom of zoals de rechtsterm luidt „res nullius” (zie art. 640 van ons Burgerlijk Wetboek, waarop ik later in dit artikel nog terug kom). Bij de Romeinen zal voor de rangschikking onder de wilde dieren waarschijnlijk ook van belang zijn geweest, het feit dat zij naast huisbijenteelt ook de bijenjacht beoefenden, er op uittrokken om in het bos bijenzwermen te scheppen en in het wild levende bijenvolken op te sporen, hetgeen het begrip „wild” meer nabij komt. Mr A. J. Hildebrandt wil in zijn proefschrift „Eigendomsrecht op Bijenzwermen” hier ook de oorsprong zoeken van de gewoonte, om ten

bewijze dat men zijn zwerm heeft gevolgd en dus aanspraak maakt op de eigendom, daarbij een kenteken te plaatsen en zegt: „Stellen wij ons voor, dat zo'n bijenjager er in slaagt een zwerm op te sporen. Hij gaat terug om de korf te halen, doch tekent eerst de boom of hangt er een of ander kledingstuk bij, zoals dat ook thans nog gebruikelijk is”.

Het Germaanse Recht erkende dit recht uitdrukkelijk. Zo bepaalde b.v. een der artikelen van het „Landrecht van Wedde en Westerwoldingeland” van 1470 „Van een zwarm”: „Item wel een zwarm vindt in velde of up een boem, die sal daer een teken bij laten, al eer hy weder komet, anders hoert hy den vinder toe, de hem laest vindt”. „Noch van een zwarm”: „Of daer een zwarm vloge, up een ander mans holt, off grunt, Soe mach men daer een penninck bij leggen und laden den zwarm zonder broke, wanneer hij volget ist sijn zwarm”.

Hoewel dit thans niet meer wettelijk is geregeld, is dit nog wel gebruik en degene die hiertegen zondigde door en dergelijke gemerkte zwerm te scheppen, zou zich zeker de verachting van zijn mede-imkers op de hals halen. In het eerder genoemde „Eigendomsrecht op bijenzwermen” haalt de schrijver hiervan een aardig geval aan, opgetekend uit de mond van onze oud-bijenteeltconsulent, de heer van Giersbergen. Schrijver zegt: „Zo hoorde ik van de heer van Giersbergen van een geval, waar op een dergelijke wijze een zwerm was geëigend (nl. door het bijplaatsen van een teken of kledingstuk). In de tussentijd kwam een ander en poogde de zwerm te scheppen. Terwijl hij hiertoe pogingen aanwendde, kwam de eerste occupant terug en de man beweerde, dat hij er slechts eens met een stok in had geroerd, om te zien of er een koningin bij was: hij heette voortaan „de zwermpeuteraar”. Het vorenstaande samenvattende hebben wij dus gezien:

- a. dat de bijen tot de wilde dieren behoren en dus een bijenvolk of zwerm, die zich (door weg te vliegen) aan het toezicht van de eigenaar heeft onttrokken, is geworden niemands eigendom (res nullius); en
- b. dat de eigenaar, die de zwerm volgt of degene die de zwerm het eerst vindt, daarbij ten bewijze van zijn recht een kenteken kan plaatsen.

In de 5de eeuw nam de macht en heerschappij van de Romeinen in deze gebieden snel af en de Frankenkoning Clovis (481—501) gaf het West-Romeinse Rijk de gesladeslag. Vrijwel het enige wat overbleef van de Romeinse cultuur was het Christendom.

Na de Romeinse tijd gold in ons land het Germaanse

MEN ZEGT...

dat alle medewerkers van ons Maandschrift lid geworden zijn van de „Studiekring voor het taalgebruik in de landbouw”;

dat ons Groentje dus voortaan in zo mogelijk nog beter Nederlands geschreven zal worden;

dat het woord „zwermcontrole” in onze imkerstaal burgerrecht dreigt te krijgen;

dat het Engelse werkwoord „to control” echter niet controleren maar „regelen” of „beheersen” betekent;

dat we dus voortaan — o, Apiarus I — van „regeling van het zwermen” zullen spreken.

LUISTERVINK.

Recht. Men stelle zich dit niet voor als bij de Romeinen, waar algemene rechtsbegrippen van kracht waren. Bij de Germanen had iedere stam zijn eigen recht. Voor de in het zuidelijk deel van ons land wonende Salische Franken gold b.v. de „Lex Salica”, waarvan bekend is dat deze, minder dan de rechtsregelen bij andere Germaanse stammen, de invloed van het Romeinse Recht heeft ondergaan, hoewel het feit, dat het oorspronkelijk ongeschreven recht (gewoonterecht) werd opgetekend en in een geschreven wet werd ondergebracht, zeker is te danken aan Romeinse invloed. Om in dit artikel over Recht iedereen recht te laten wedervaren zij nog vermeld, dat voor de Friezen de „Lex Frisionum” en voor ons Saksische volksdeel de „Lex Saxonum” van kracht was. In deze Germaanse Wetten kwamen bepalingen voor over zwermeigendom, bijendiefstal enz. Vele van deze bepalingen vinden wij in het latere oud-Hollandse recht terug, nog aangevuld met bepalingen over het samenvliegen van zwermen, het plaatsen van bijenstanden en vooral niet te vergeten — het heffen van belastingen.

Van dit oud-Hollandse recht kennen wij als de voor ons belangrijkste „De Landrechten” resp. van Drente, Overijssel en Westerveldland. Wij zijn hiermede gekomen in de periode van de 16e en 17e eeuw.

Ook in het Landrecht van Drente vinden we, evenals bij de Romeinen, de opvatting welke bijenzwermen als niemands eigendom „res nullius” beschouwt: het eigendom wordt gedeeld tussen de grondeigenaar en degeen die de zwerm heeft gevolgd.

„Boek 3, art. 108”: „Of een jonge Yme of Zwerm quame te vervliegen”. „Zo een jonge Yme ofte Zwerm mogte geraken te vervliegen, zo koomtze dengenen half toe dieze langst ende laatst vervolgt en vindt en de andere helfte koomt dengeenen toe op wiens Hout ofte Grondt dezelve Yme valt, ende geschept wordt”.

In de „Landrechte van Overijssel” komt weer de gedachte naar voren, dat de eigenaar zijn zwerm moet volgen, wil hij daarop zijn recht behouden:

„Wie een yme eerst vindt, die mag hem behouden in so verre die gene die sulcken yme toebehoort niet navolgt ende so haast als jeman die yme uytten oogen is, so is hy die yme quyt”.

Ook het „Landrecht van Wedde en Westerveldingeland” geeft een vrij uitvoerig uitgewerkte regeling. Ik moge hierbij de artikelen overnemen zoals deze zijn afgedrukt in het eerder aangehaalde proefschrift van Mr A. J. Hildebrandt.

„Landrecht van 1470. 5e capittel. 11. „Van een zwarm”:

„Item of emant vonde een zwarm ende volchde hem. Ende een anderin den wege weer, dat hem de zwarm over vloeg, die mag ock den zwarm volgen halff to holden. Mer wel van der sijden komet, die hevet daer nijet an” (dus indien iemand een zwerm volgt, mag een ander, die in dezelfde richting gaat, deze eveneens volgen om de helft te behouden, maar wie er van terzijde bijkomt kan geen recht doen gelden). 12. „Van een zwarm”: „Item wel een zwarm vindt in velde of up een boem, die sal daer een teken bij laten, al eer hy weder komet, anders hoert hy den vinder toe, de hem laest vindt”. 13. „Noch van een zwarm”: „Of daer een zwarm vloeg, up een ander mans holt off grunt, Soe mach men daer een penninck bij leggen und laden den zwarm zonder broke, wanneer hy volgt ist sijn zwarm”. 14. „Van ijmen”: „Item of daer welke ijmen verdriet deden den anderen, Den Salmen stueren, na den, dat die here dat weet, of wel die schade an komt”. Thans nog enkele artikelen uit hetzelfde landrecht, handelende over een zwerm, welke wordt gevonden in de buurt van een anders bijenstal en een bepaling over het plaatsen van lok- en spiekorven, waartegen de doodstraf wordt bedreigd:

„Noch van een zwarm”: „Item of daer een vonde een zwarm bij een ander mans ijmen, de zwarm sal daer af wesen, soe veel he mit een hamer aff warpen kan over der luchteren arm, Ende hij sal dat mijtten luchteren hant holden an dat vorder ore, Weren daren gene ijmen neger, soe mach he den zwarm nemen” (als iemand dus een zwerm vindt in de buurt van bijenvolken, zal hij de zwerm mogen houden, indien binnen de afstand, waarover hij op de voorgeschreven wijze een hamer kan slingeren, geen bijenvolken staan). 17. „Van lock huven toe setten”: „Daer en sal niemant gene lock huven setten in dat moer (heide) off velt, of in dat broeck (lage weiden), bij sijnen halse, wel se vindt, mach se den gerichte toe seen laten”.

(Wordt vervolgd).

H. G. MAAGENDANS.

Arnhem.

Verloren en gevonden voorwerpen

De heer Joh. Weijland, Telefoonweg 1 te Ede is op de Algemene Vergadering zijn grijze regenjas kwijtgeraakt. Wie weet ervan? Gevonden ter Algemene Vergadering een Soho-vulpotlood. Schrijf aan het Bijenhuis en U krijgt het toegezonden.

Vragenrubriek

Vraag 15: Suikerraten met roervlekken.

Ik had een klein volkje, dat deze winter gestorven is, hoewel het nog voldoende voer had. De bijen zijn van honger omgekomen, doordat ze zich in de verkeerde richting hebben bewogen, waardoor zij het contact met het voedsel hebben verloren. In de raten zit nog veel verzegeld en iets open voer, maar er zitten ook bruine vlekken op, roer vermoed ik. Kan ik de ramen straks in andere volken hangen, zonder dat de bijen daar hinder van hebben? Kan ik misschien volstaan met de vlekken goed af te krabben? E. N. te Z.

Antwoord: Roer is geen ziekteverschijnsel, doch het gevolg van lang opgehouden ontlasting. Daar echter de vuile boel aanleiding zou kunnen geven tot onrust of werkelijke ziekte, zou ik de zoveel mogelijk gereinigde massa uitpersen en opkoken. L.

Vraag 16: Gebruik van melkpoeder.

Het is mij gelukt melkpoeder te krijgen. Kan ik het zonder gevaar gebruiken? Ik heb nog niet met vervangingsmiddelen gewerkt.

A. de R. te H.

Antwoord: Poeder van ontkroomde melk kunt u heel goed gebruiken als vervangingsmiddel voor stuifmeel.

L.

Vraag 17: Volk verlaat de woning in April.

Bij mooi, zonnig weer vloog op 23 April, omstreeks 2 uur, één van mijn bijenvolken uit de korf en trok op de stal van mijn buurman, op ongeveer 100 m afstand. Ik heb vastgesteld dat er verzegeld voer in de kop van de korf zat; honger is het dus niet. Broed heb ik niet kunnen vinden. Enige dagen geleden zag ik wel larven op de plank.

H. K. te W.

Antwoord: Naar grote waarschijnlijkheid is uw volk moerloos geworden en daarna verhuisd naar een volk van uw buurman. De afwezig-

heid van broed wijst in deze richting. De larven die u gezien hebt waren vermoedelijk geen bijen- doch wasmotlarven. L.

Vraag 18: Korfvolken in een kast overbrengen.

Bestaat de mogelijkheid om twee flinke korfvolken om te kloppen in één kast? Is begin Juni hiervoor de geschikteste tijd? Wat gebeurt er met de koningin, die „over” is? Moet het nieuwe kastvolk ook eerst gevoerd worden? Is nadien de kans op zwermen uitgesloten? H. G. te H.

Antwoord: Ja, dat kan. Begin Juni is hiervoor nog net vroeg genoeg. Wanneer u niet zelf één der koninginnen afmaakt, vechten de dames zelf uit wie zal blijven leven. De noodzaak van eventueel voeren hangt af van de dracht op die tijd. Indien u de kast zet op de plaats van één der korven, bent u er zekerder van een groot deel der vliegbijs te behouden, die voedsel binnen brengen. De kans op zwermen is na de vereniging der volken geenszins uitgesloten. L.

WAAR VIND IK DRACHT ?

In de Peel is dit jaar zeer veel witte klaver in de weide, zo ongeveer 100 ha. Tussen de percelen weide is nog flink heide, hoofdzakelijk veenheide, en op korte afstand is nog een oppervlakte van ongeveer 100 ha. heide. Liefhebbers voor deze dracht kunnen zich schriftelijk (of na voorafgaand bericht persoonlijk) wenden tot de Heer M. Verrijt, A 42, Milheeze, die zelfs zo welwillend is voor U de mooiste plaatsen op te zoeken. Hulde voor de echte imkerssolidariteit die uit dit bericht van de Heer Verrijt spreekt. Berichten betreffende belangrijke drachtmogelijkheden worden door de redactie gaarne geplaatst!

Afdelingsberichten

BIJENMARKT DORDRECHT

De aanvoer van zeer gering; slechts 20 volken werden aangevoerd, t.w. 6 kasten, 9 marktkastjes en 5 korven; voorts een partijtje ledige kasten en imkersmateriaal. Ook werden plm. 100 potten honing op de markt gebracht. Een stand met imkersartikelen van het Bijenhuis te Wageningen was op de markt aanwezig. De geringe aanvoer is te wijten aan het slechte voorjaarsweder (ook op de marktdag) en de lage prijzen van bijen en honing. Een troost, zij het een schrale, is dat voorzover bekend, dit voorjaar geen enkele bijenmarkt geslaagd is; in Tilburg werden b.v. slechts 19 volken ter markt gebracht.

De heren Mommers en Andriessen uit Tilburg, zomede de burgemeester, wethouder van Els en de gemeente-secretaris bezochten de markt. Een klas schoolkinderen kwam eveneens een kijkje nemen.

AFDELING DOETINCHEM

De afd. Doetinchem en Omstreken had op 15 Mei te half acht een ledenvergadering. De agenda, bevattende 8 punten, werd vlot en onder levendige discussie afgewerkt. De voorzitter, B. Frijlink en Kraaijenbrink, werden aangewezen als afgevaardigden naar de Algemene Vergadering. De heren Sevink en Muller zullen een onderzoek instellen naar geschikte plaatsen voor de bijenvolken op de heide.

De verloting van 9 prijzen (Imkersartikelen) onder de aanwezige leden, was voor velen een verrassing.

KRAAIJENBRINK, secr.

AFDELING SNEEK

In verband met het 10-jarig bestaan van onze afdeling werd voor de leden een gezellige middag gehouden op Zaterdag, 21 April. Om ruim 2 uur opende de voorzitter deze bijeenkomst en gaf een kort overzicht van de voornaamste gebeurtenissen uit dit afgelopen 10-jarig tijdvak. Daarna was het woord aan de heer J. H. van Dijk, secretaris van de afd. Bilthoven, tevens Hoofdbestuurslid, die met enkele woorden de betekenis van de bijenteelt schetste, het genoeg dat de imker aan zijn bijen beleeft en het nut van de aanwezigheid van de bijen. Hierop aansluitend werden enkele films vertoond. Een mooie Australische film deed de aanwezigen zien hoe de bijenteelt daar in het groot wordt beoefend. Verder een Franse film, die ons duidelijk demonstreerde hoe de kunstmatige bevruchting van koninginnen geschiedt; dit is inderdaad laboratoriumwerk, kan misschien voor de veredeling van onze inlander bij nog van grote betekenis worden. Deze beide films waren voor de bijenhouders wel bijzonder mooi om te zien. Na een korte pauze werden nog een paar korte Amerikaanse films vertoond en een paar schitterende Engelse kleurenfilms. Toen de voorzitter tegen 6 uur namens

de, helaas niet zeer talrijke, aanwezigen, de heer Van Dijk dank zei voor het gebodene, kon hij met recht spreken van een zeer mooie en geslaagde middag.

T. BAJEMA, secr.

VEERTIGJARIG BESTAAN AFDELING EPE

In een met bloemen en guirlandes versierde zaal vierde de afd. Epe haar veertigjarig bestaan. De afd. werd opgericht op 20 April 1911. Van de oprichting af zijn lid geweest de heren J. W. Jonker, G. Vosselman en H. Proper, die gedecoreerd werden met een bijenspeldje. Een eervolle vermelding kreeg de heer J. Wiepjes, die jarenlang voorzitter is geweest, doch door ongesteldheid verhindert was aanwezig te zijn. In zijn herdenkingsrede herdacht voorzitter Wagenvoort de secretaris E. J. Rozenboom, die de afdeling vorig jaar door de dood is overleden. De heer J. van Huffelen, die 23 jaar secretaris en daarna 11 jaar voorzitter was, werd benoemd tot erevoorzitter. De burgemeester bracht de gelukwensen van het Gemeentebestuur over en namens het Hoofdbestuur sprak de heer A. van Rooijen, die de jubilerende afdeling de zilveren verenigingsmedaille en de heer Van Huffelen de bronzen eremedaille van de Vereniging aanbod. De heer G. J. van Dijk bracht de gelukwensen van de afd. Heerde en de heer H. Niemeijer die van de afd. Vaassen over. De voorzitter had in zijn opening reeds gezinspeeld op de mogelijkheid van het vormen van een kring; Heerde en Vaassen voelden voor deze nauwere samenwerking en hoopten dat ook Wapenveld en Nijbroek hiertoe bereid zullen blijken. De heer J. W. Jonker vertelde allerlei bijzonderheden, o.a. dat reeds in 1898 door ds. Prins een bijenhoudersvereniging te Epe was opgericht. Deze vereniging heeft echter slechts enkele jaren bestaan.

In het feestprogramma namen de liedjes van de heer en mevrouw Wagenvoort een bijzondere plaats in naast die van de conferencier en humorist Van den Berg uit Apeldoorn.

AFDELING ROTTERDAM

Tijdens de opening van de vergadering op 7 Mei, herdacht de voorzitter de overleden leden van afd., de heren G. J. v. 't Hof, J. v. d. Berg en C. Borsten, waarbij hij de leden verzocht even op te staan en een ogenblik van stilte in acht te nemen. Na deze daad van pieteit werden de agendapunten in vlot tempo afgewerkt. Besproken werden de verslagen van de secretaris en penningmeester, de begroting 1951, de bestuursverkiezing, de quotumverhoging e.d. Bij de rondvraag kwamen verschillende interessante onderwerpen naar voren, die de algemene belangstelling van de leden hadden en door de voorzitter tot tevredenheid werden beantwoord. Om circa 11 uur sloot de voorzitter deze vergadering.

P. KLAPWIJK, secr.

AFDELING HILVERSUM

Op onze laatste vergadering heeft de heer J. Wigersma van Diepenveen een zeer interessante lezing gehouden over „Theorie en praktijk met de bijen.“ Spr. wees er op, dat men zich in de bijenteelt niet moet laten verleiden tot romantiek; lees daarom een goed bijenboek dat het dichtst de praktijk benadert. Vele schrijvers kopiëren van anderen zonder zelf te hebben geconstateerd of de feiten juist waren. Spr. wees vervolgens op de grote geneeskrachtige en voedende waarde van honing.

Na deze lezing volgde een huishoudelijke vergadering. Met een hartelijk dankwoord aan de spreker sloot de voorz., de heer Tolck, deze prettige en leerzame bijeenkomst.

AFDELING UTRECHT

Op Vrijdag 27 April 1951 hield de afdeling Utrecht haar jaarvergadering, welke niet alleen behoorlijk was bezocht, doch ook de eer genoot wederom het hoofdbestuurslid de heer Van Dijk in haar midden te hebben, die aan de vergadering actief medewerkte, door het vertonen van enkele films. Dr. Ir. Minderhoud en zijn assistente waren mede ter vergadering aanwezig.

Uit de bekende punten, zoals jaarverslag en verslag penningmeester wil ik alleen memoreren, dat de afdeling, hoewel kerngezond en actief werkzaam, in ledental achteruit gaat en nu nog slechts 91 leden telt, van wie er nog velen zijn, die nooit op een vergadering aanwezig zijn.

De heer Van Dijk had beslag weten te leggen op een Franse film over de kunstmatige inseminatie van moeren. Deze film gaf deze handeling, welke geheel plaats vindt met gebruik van een microscoop, prachtig weer, zodat de leden een goed inzicht ontvingen van het precieze en moeilijke werk der inseminatie. Daarna werden nog andere films vertoond, welke geen betrekking op het leven der bijen hadden.

De afdeling Utrecht wil langs deze weg het hoofdbestuurslid Van Dijk nog eens hartelijk danken voor de belangeloze medewerking, welke hij telkens verleent. Een afdelingskas beschikt nu eenmaal niet over veel contanten, doch dank zij zijn medewerking — en hij schijnt wel het monopolie te bezitten van allerlei belangwekkende films op het gebied der bijen — is het mogelijk telkens weer met iets nieuws te komen voor de leden.

BIJENMARKT ZENDEREN

De aanvoer van volken was zeer gering tengevolge van het slechte voorjaarsweer. Er waren wel kopers, maar na zeer korte tijd was het aangevoerde reeds verkocht. Drie kasten brachten f 90.— op; vier andere f 65.—.

Inhoud:

Voor beginners	85
Uit voorbijgaten	86
De Nederlandse Bijenweide III ...	87
Koninginneweek-kwesties III ...	88
Zo maar een praatje	90
Imkersdag 1951 te Raalte	91
Uit de Jaagkieps	94
Vereniging voor Koninginneteelt ..	96
De Bijen en het Recht	98
Vragenrubriek	99
Afdelingsberichten	100

SPEURBIJTJES

- TE KOOP: 60 goed bevolkte ronde korven, enige Gra-
venhorster boogkorven, 1 Thüringer kast, 1 Ber-
lepsch kast. Adres: Ermerweg 35, Emmen.
- TE KOOP wegens emigratie: 3 nieuwe Albertikasten.
Billijke prijs. Bevr.: KLEIN BEEKMAN, Pillink-
straat 13, Lochem.
- TE KOOP AANGEBODEN: pl.m. 100 prima bijen-
korven met opzetten. K. H. HARTMAN, Exloo,
Telefoon 30.
- MOET WEG! Drie-raams honingslinger, wormwiel-
drijfwerk, in prima staat. SCHOPMAN, Mettray-
weg, Gorssel.
- TE KOOP: partijtje bijenkasten, w.o. Simplex, Alberti
enz. Te bevragen bij BRINKMAN, Nieuweg 409,
Hilversum.
- TE KOOP: 3 goed bevolkte Simplexkasten. Geheel
compleet met geheel uitgebouwde honingkamers.
Bijstand Zeldenrust. J. W. BRINKHORST,
Buitensingel 51, Dieren.
- AANGEBODEN: 15 nieuwe kasten en 8 gebruikte
Simplex enkelwandig, broed en honingkamer
10-raams. Tegen elk aann. bod. P. DE WITTE,
Lopiker Kapel 154 A, Lopik.
- TE KOOP: enige Simplexkasten met dubbele broed-
kamer à f 10.— per stuk; een honingslinger voor
drie broedramen à f 40.—; een honingspers à
f 40.—; een waskanon à f 25.—. Vracht voor
rekening koper. VAN DER MOER, Grolloo, gem.
Rolde.
- VOOR HOOGSTE BOD: 100 nieuwe korven, 100 zo
goed als nieuwe korven, bijenkasten en stal. Oud
Loosdrecht C 296.
- TE KOOP: 7 gebruikte Simplexkasten 20 br. ramen;
1 kleine, 1 grote observatiekast; 6 zwermkastjes
6-raams; 1 Slinger 3-raams, als nieuw; 50 uitge-
bouwde ramen; roosters enz. enz. Elk aann. bod.
Te bevragen bij: CHR. v. d. SCHRAAF, Dijkwel 4,
Kapelle bij Goes (Z.B.)

- TE KOOP wegens vertrek: 2 kasten met beste volken
en pracht inventaris. Mevr. C. BOMMER, Dorps-
straat 155, Warmenhuizen.
- VANAF JULI af te geven geselecteerde reinteelt
(eilanden) Carnica Koninginnen. SCHWIETERS
Bijenpark, Telefoon 95, Dedemsvaart.
- TE KOOP wegens vertrek naar buitenland: 12 Sim-
plexkasten, broed- en honingkamers met en zonder
ramen, 10 kg kunstraat Simplexmaat, honing-
slinger en verdere imkersbenodigdheden. F. W. J.
SWART, Den Burg, Texel.
- TE KOOP: zwermen, volken en koninginnen, resp.
f 15.—, f 25.— en f 7.50. Alles van nateelt Krainer.
J. L. VAN HATTEM, A 771, Sliedrecht.
- TE KOOP: 2 Simplexkasten, 3 fruitteeltkasten, 10
korven, leeg, compleet. D. J. VAN OCHTEN,
Voorstraat A 79, Asperen.
- BOD GEVRAAGD op 18 complete jaargangen 1924—
1941 en zo goed als nieuwe Rietsche kunstraatpers.
BOS, Riebeekstraat 19, Vlaarding.
- TE KOOP: stal-koninginnen, eerste nateelt Penna,
zwermtraag (Apis ligustica) f 6.—. S. KONINGS,
K 29, Ruephen N.Br.
- TE KOOP GEVRAAGD: ronde korfvolken (lieft
grote partijen). Brieven met prijsopgaaf aan A. W.
RENKERS, Nijkerkerstraat 19, Hooglanderveen
bij Amersfoort.
- TE KOOP GEVRAAGD 50 à 75 goed bevolkte Simplex-
kasten. Moeten goed bevolkt zijn. Brieven met
prijs aan A. W. RENKERS, Nijkerkerstraat 19
Hooglanderveen bij Amersfoort.
- TE KOOP GEVRAAGD: 200 à 300 zwermen van 1 kg
per stuk. Brieven met prijs aan A. W. RENKERS,
Nijkerkerstraat 19, Hooglanderveen bij Amersfoort
- ALS U een wespennest hebt in een bijenkorf, ver-
nietig het dan niet, doch stuur even een briefkaart
aan de redactie, BIJENHUIS, Wageningen.
- WIE HEEFT een stuk holle boomstam, geschikt voor
bijenwoning? Stuur even een briefkaartje aan de
redactie, BIJENHUIS, Wageningen.

ALLES WAT U NODIG HEBT...

en van alles het beste en het goedkoopste:

9-raams Boogkorf	f 9.—
Boograampjes per stuk	f 0.25
Oognagels per stuk	f 0.04
Jaagkorf	f 7.—
Schepkorf	f 3.25
Ronde korf	f 4.50
Opzetrand voor ronde korf	f 2.40
Korfkrammen per stuk	f 0.20
Bijendoek 47 x 47, jute f 0.75, touw	f 1.—
Bijendoek 55 x 55, jute f 0.90, touw	f 1.90
Bijendoek voor boogkorf, 65 x 47, touw	f 1.65
Reisraamgaas, breed 100 cm, per m	f 4.50
Koninginneteeltkastje Lohuis	f 8.40
Carbollar van het door Joustra aanbevolen Engels pluksel	f 1.—
Flesje carbol, groot f 1.—, klein	f 0.40
Bijenkappen in de bekende modellen, f 3.75 en	f 3.25

Bijensluiers, de fijnste tule f 5.—, gewone uitvoering	f 3.50
Dathepijp met kogelventiel f 4.60, zonder ventiel	f 4.30
Koninginneroosters zink, per stuk	f 1.70
Herzog draadroosters, per stuk	f 2.90
Hebt U al een stuifmeelval?	f 5.—
Merkapparaat „Stella” (genummerde sta- niolschildjes)	f 2.50
Merkarnituur met verfpoeier en lijm	f 2.—
Merknetjes	f 0.50
„Regina” Koninginnevangtoestel	f 2.75
„Moerfuik” (Mofu)	f 4.—
Bijenweegschaal m. schuifgewichten, weegt tot 100 kg	f 100.—
Zwermspuit, ook te gebruiken als bloemen- spuit, kan zeer fijn vernevelen. Koper	f 10.50

AL ONZE PRIJZEN ZIJN VRIJBLIJVEND

Giro 1171

Tel. 2863

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

Die wordt nog wel goed voor de heide...

plachten de oude imkers te zeggen, als ze in de zomer een zwak volk op hun stal hadden. Maar de tijden zijn veranderd en tegenwoordig moeten we ons in hoofdzaak instellen op de voorjaars- en zomerdracht. Hebt U dus nog zo'n zwakkeling op uw stal, bedenk U dan niet lang! Zij, die onze raad opvolgden om zo nodig hun volken twee aan twee te verenigen vóór de koolzaadbloei, hebben nu al weer het oorspronkelijke aantal volken en.... zij hebben honing!

VOOR HET OOGSTEN VAN DIE HONING.....

hebben wij alle gebruikelijke artikelen in voorraad. U weet, dat we alleen het allerbeste leveren en tegen de laagste prijzen:

Bijenuitlaat, onze bekende, snel werkende, die 12 bijen tegelijk doorlaat van de honingkamer naar beneden, maar niet terug, zodat binnen 24 uur uw honingkamers bijenvrij zijn f 0.60
Idem, gemonteerd op de bekende dekplank „Universeel” f 3.10
Labordozen, van ouds bekend, voor het slingeren van korfhoning f 4.75
Electrisch ontzegelmes met ingebouwd verwarmingselement, 220 volt f 8.50

Ontzegelvork met vernikkelde stalen pennen f 2.20
Ontzegelmes f 3.75
Ontzegelbak met verstelbare ratenstander en vóórzeef, op stevig onderstel f 14.—
Dubbele honingzeven, zie foto's. Klein model, doorsnee 16 cm, om aan de slinger te hangen f 4.10
 Groot model, doorsnee 22 cm, om op de emmer te plaatsen f 4.40
 Klein model, doorsnee 16 cm, om op de emmer te plaatsen f 4.10
Kaasdoek, voor het zeven van honing, per stuk f 1.10
Drieraams honingslinger, import, met geruisloze wormwielaandrijving, vrijloop en terugdrukrem, zie foto f 105.—
Vierraams honingslinger, uitvoering als drieraamsslinger f 120.—

Tweeraamslingers zijn nog voorradig, maar ze vinden zo gretig aftrek, dat straks de bestellers even zullen moeten wachten. Er komt een nieuwe tweeraamsslinger van voortreffelijke uitvoering, waarover we in ons volgend nummer nadere bijzonderheden hopen te publiceren.

EN VOOR EEN AANTREKKELIJKE VERPAKKING:

Pondsflacons met goudgeel conservengelakt deksel en karton en perkamentinlage . . f 0.17
Halfpondsflacons als boven, doch met blanke schroefdeksel f 0.14

In verband met de abnormaal hoge papierenprijzen wordt de in vakjes verdeelde golfkartonnen verzenddoos tegen kostprijs gefactureerd. Deze kan 48 flacons bevatten.

EN DE VLAG, DIE DE LADING DEKT:

Het nieuwe honingetiket in kleurendruk per 100 f 1.50, per 1000 f 14.—
 Honingetiket blauw met goud per 100 f 1.50, per 1000 f 14.—

Honingetiket kleurendruk, model 1950 per 100 f 1.—, per 1000 f 9.50
 Als U ons de tekst in blokletters opgeeft laten wij de etiketten tegen kostprijs bedrukken met uw naam en adres.

Voor oude raat betalen wij f 1.55 per kg en kunstraat (grote cellen, kleine cellen, elk gewenst formaat) kost f 6.50 per kg.

Vergeet U niet voor Uw vrouw een paar potjes hoogglans meubelwas te bestellen? De prijs is f 0.65 per potje.

Al onze prijzen zijn vrijblijvend

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
Bijenhuis WAGENINGEN

Druk: N.V. Uitgevers Mij. De Gelderlander - Nijmegen